

RIKOSSEURAAMUSALAN TUTKINTO 90 op
Opetussuunnitelma 2022–2024

Sisällys

Johdanto	4
Rikosseuraamusalan toimintaympäristö	7
Rikosseuraamuslaitoksen arvopohja koulutuksessa	11
Rikosseuraamusalan tutkinnon osaamistavoitteet	13
Rikosseuraamusalan tutkinnon osaamisalueet	17
Rangaistukset ja etiikka	18
Turvallisuus ja valvonta	19
Rikolliseen käyttäytymiseen vaikuttaminen	20
Tutkinnon laajuus ja muodostuminen	22
Työssäoppiminen ja koulutuksen rakenne	25

Opinto-ohjaus	25
Opinto-ohjauksen periaatteet ja tehtäväalueet	25
Opinto-ohjauksen tavoitteet	26
Opiskelijan arviointi	27
Oppimisen ja osaamisen arviointi	27
Arvioinnin kohteet ja kriteerit	28
Opintojakson arvosanasta päättäminen	30
Ammatillisen osaamisen näyttöjen arviointi	30
Ammatillisen osaamisen näyttöjen arvosanan muodostuminen ja arvioinnista päättäminen	30
Ammatillisen osaamisen näyttöjen arvioinnin uusiminen	30
Ammatillisen osaamisen näyttöjen arvioinnin oikaisu	30
Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen	32
Arvosanojen muuntaminen	32
Ammatillisen osaamisen näytöt	34
Tutkinnon opinnot	36
Perusopinnot	37
Ammattiopinnot	46
Rangaistukset ja etiikka	47
Turvallisuus ja valvonta	52
Rikolliseen käyttäytymiseen vaikuttaminen	58
Poissaolokäytännöt	68
Varhaisen tuen malli	70

Johdanto

Teemme Rikosseuraamuslaitoksessa vaikuttavaa työtä uusintarikollisuuden ehkäisemiseksi. Ydintehtävämme on yhdyskuntaseuraamusten ja vankeusrangaistusten täytäntöönpano sekä tutkintavankeuden toimeenpano. Toimimme oikeusministeriön hallinnonalalla ja olemme osa rikosoikeudellista ketjua.

Vartijan työtehtäviin kuuluu arjen sujumisesta huolehtiminen vankilassa. Vartija huolehtii vankilassa turvallisuudesta ja sääntöjen noudattamisesta. Valvontatyön lisäksi vartija on vangitun elämässä päivittäistukena ja ohjaa suunnitelmallisesti kohti rikoksetonta elämää. Lisäksi tehtäviin kuuluu kuljetus- ja valvontatehtäviä vankilassa ja vankilan ulkopuolella. Vartijan työ vaikuttaa niin yksilöön, yhteisöön kuin yhteiskuntaankin.

Rikosseuraamusalan koulutusjärjestelmän tavoitteena on tuottaa osaamista, joka tukee rangaistuksen tavoitteellista, suunnitelmallista, turvallista ja asiakkaan/vangin oikeuksia kunnioittavaa sekä yksilöllisesti ja yhteiskunnallisesti vaikuttavaa rangaistuksen täytäntöönpanoa. Koulutuksen tehtävänä on antaa kaikille henkilöstöryhmille riittävä rikosseuraamusalan erityisosaaminen, johon sisältyy tietoisuus Rikosseuraamuslaitoksen arvoista ja periaatteista, tietämys rangaistukseen tuomittujen oikeuksista ja velvollisuuksista, kyky ja taito vaikuttavaan vuorovaikutukseen ja yhteistoimintaan muun henkilöstön ja asiakkaiden/vankien kanssa sekä pyrkimys jatkuvaan itsensä ja ammattialansa kehittämiseen. Koulutuksen keskeisin tavoite ja haaste on sovittaa yhteen rangaistuksen täytäntöönpanon valvonnan ja uusintarikollisuuden vähentämiseen tähtäävän kuntoutuksen työorientaatiot.

Rikosseuraamusalan tutkinnon opetussuunnitelma on uudistettu. Uusi opetussuunnitelma vastaa Euroopan neuvoston CDPC-komitean suosituksia, jotka on hyväksytty vuonna 2019. Suositukset koskevat koulutusta ja sen järjestämistä. Suosituksessa esitetään pitkä luettelo niistä osa-alueista, joita valvontahenkilöstön koulutukseen tulisi sisältyä. Jo luettelon otsikot kertovat vaatimusten laajuudesta: Rikosseuraamusalan tavoitteet, oikeudellinen viitekehys, toimintakäytännöt ja niitä koskevat säännökset, perus- ja ihmisoi-keudet, ammatillinen etiikka, vankilaturvallisuus, voimankäyttö, itsemurhat ja itsensä vahingoittaminen, psykologiset, sosiaaliset ja kriminologiset näkökohdat, riskinarviointi, rangaistusajan suunnittelu ja toteutus, raporttien kirjoittaminen, luottamuksellisuus, sosiaalisen median käyttö ja tietosuoja, tietojärjestelmien käyttäminen, työskentely nuorten vankien kanssa, sukupuolivaikutusten tunnistaminen, mielenterveyteen, heikkolahjaisuuteen ja päihderiippuvuuteen liittyvien ongelmien tunnistaminen; syrjivien käytäntöjen tunnistaminen; ja ammatillisen tuen merkitys henkilöstölle.

Uusi opetussuunnitelma sisältää kaksi teoriajaksoa ja niiden opintosisältöihin liittyvää vankilaharjoittelua. Molempien teoriajaksojen kesto on kolme kuukautta. Ensimmäisellä teoriajaksolla opinnot painottuvat turvallisuus- ja valvontatehtäviin sekä vartijan työn kannalta välttämättömiin käytännön taitoihin. Lisäksi teoriajaksolla opiskelija perehtyy vankeusrangaistuksen täytäntöönpanon juridiikkaan ja virkamiesoikeudellisiin kysymyksiin. Jälkimmäinen teoriajakso syventää vartijaosaamista rangaistusajan suunnitteluun, vankituntemukseen ja kuntouttaviin menetelmiin.

Koulutuksen tehtävänä on myös luoda henkilöstölle riittävät edellytykset joustavaan ammatilliseen liikkuvuuteen ja urakehitykseen. Koulutuksessa on huomioitava yksilöllisesti koulutustarpeet ja otettava huomioon aikaisemmin hankittu osaaminen. Tutkinto antaa valmiudet jatkaa opintoja Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen ja Laurea-ammattikorkeakoulun yhdessä toteuttamassa rikosseuraamusalan AMK-sosionomitutkinnossa. Uudistettu tutkintoväylä on toiminut vuodesta 2018 alkaen.

Opetussuunnitelmalle on asetettu seuraavat tavoitteet

- 1) Tutkintokoulutuksen rakenne tukee aikaisemmin hankitun osaamisen soveltamista ja sen tunnistamista
- 2) Opetussuunnitelmaan sisältyy valinnaisuutta ja monimuotoisuutta
- 3) Opetussuunnitelma kytkeytyy työelämän käytäntöihin ja niiden kehittämiseen
- 4) Opetussuunnitelma on yhteen sovitettavissa myöhempimpiin lisäopintoihin ja se luo riittävät jatko-opintovalmiudet
- 5) Opetussuunnitelma tukee vartijoiden ja muun henkilöstön yhteistä arvo- ja kokemuspohjaa ja lisää ammatillista ymmärrystä rikosseuraamusalan eri toimijoiden välillä

Opetussuunnitelman mukaisten vartijan pätevyyden tuottamien opintojen laajuus on yhteensä 90 opintopistettä. Koulutuksen kokonaiskesto on noin 16 kuukautta, josta noin 10 kuukautta tapahtuu työpaikoilla. Uusi opetussuunnitelma tukeutuu aikaisempaa enemmän verkko-opintoihin, opiskelijoiden itsenäiseen työskentelyyn ja työelämässä tapahtuvaan harjoitteluun. Näin on saatu vähennettyä kontaktiopetuksen määrää ja opiskelusta entistä itseohjautuvampaa. Nykyinen opetussuunnitelma edellyttää entistä tiiviimpää yhteistyötä yksiköiden, opiskelijoiden ja opettajien välillä. Opiskelijaa ei jätetä yksin. Työssäoppimisjaksoilla opiskelijat hyödyntävät aiempaa enemmän verkko-opetuksen tarjoamia mahdollisuuksia sekä saavat opettajien ja työpaikkaohjaajien antamaa yksilöllistä ohjausta.

Tarkoituksena on, että jatkossa merkittävästi suurempi osa henkilöstöä suorittaa korkeakoulututkinnon, joka on tulevaisuudessa rikosseuraamusalan pääasiallinen tutkinto. Lisäksi jo työelämässä oleville vartijoille ja muulle henkilöstölle lisätään mahdollisuuksia osallistua AMK-opintoihin oman työnsä ohella.

Opetussuunnitelmauudistuksella varaudutaan työelämän kasvaviin osaamistarpeisiin, työtehtävien muutoksiin sekä laajasti koko henkilöstön osaamisen kehittämiseen. Tavoitteena on varmistaa, että uudistettava rikosseuraamusalan koulutus vastaa Rikosseuraamuslaitoksen strategisia linjauksia niin työelämävastaavuudeltaan kuin opintojen järjestämistavaltaan. Henkilöstön hyvä osaaminen on yksi rikosseuraamusalan keskeinen toimintaedellytys, joka halutaan turvata myös tulevaisuudessa.

Vantaalla 12.5.2022

Hannu Kiehelä
johtaja
RSKK

Rikosseuraamusalan toimintaympäristö

Rikosseuraamuslaitoksen tehtävänä on huolehtia osaltaan yhteiskunnan turvallisuudesta pitämällä yllä laillista ja turvallista seuraamusten täytäntöönpanojärjestelmää sekä vaikuttaa uusintarikollisuuden vähentämiseen ja rikollisuutta ylläpitävän syrjäytymiskehityksen katkaisemiseen.

Rikosseuraamusalan tutkinnon lähtökohtana ovat vankeinhoidon tehtävät, jotka ovat aiempaa laajemmat ja muuttuvat nopeammin kuin aiemmin. Tehtäväkenttää määrittää velvollisuus huolehtia yhteiskunnan, henkilökunnan ja vankien turvallisuudesta sekä velvollisuus toimia vangin kanssa niin, että tämän valmiudet elää rikoksetonta elämää paranevat. Uusintarikollisuutta ehkäistään tukemalla ja motivoimalla tuomittua rikoksettomaan elämään, valvomalla tuomitulle asetettujen rajojen noudattamista sekä vaikuttamalla muuhun yhteiskuntaan siten, että tavoitteiden mukainen toiminta on mahdollista.

Vastuuvirkamiesmallin mukaiset työtavat kuuluvat kaikille vankien kanssa työskenteleville virkamiehille. Suurimpana ryhmänä vastuuvirkamiehinä tulevat toimimaan vartijat ja rikosseuraamustyöntekijät. Vastuuvirkamiehen tehtävänä on ohjata ja opastaa vankia oikeiden palveluiden ja toiminnan piiriin ja näin vastata tavoitteellisesta työskentelystä. Lähtökohtana on, että jokainen suljetun vankilan asuinosa-astolla työskentelevä vartija toimii vastuuvirkamiehenä. Avolaitoksissa vartijat eivät työskentele asuinosa-astoilla, joten vangit jaetaan vartijoille ja muille vastuuvirkamiehille laitoksen toimintamalliin parhaiten sopivalla tavalla. Tutkintavankilassa tai tutkintavankiosastolla työskentelevien virkamiesten tehtävät poikkeavat sijoituslaitosten vastuuvirkamiesten tehtävistä vain rangaistua-ajan suunnitelman osalta. Huomioitavaa on, että vuorovaikutuksellinen työote kuuluu koko henkilöstölle, heidän ollessaan vuorovaikutuksessa vangin kanssa. Vartijoina ja rikosseuraamustyöntekijöinä toimivat vastuuvirkamiehet vastaavat dynaamisen turvallisuuden lisäksi teknisistä ja taktisista turvallisuustehtävistä.

Rikoksettomaan elämäntapaan ja vapauteen valmentaminen

Keskustelut

Keskustelut

- Tavoitteellisuus
- Virkamies aloitteellinen
- Motivointi arjessa - 5 min tai pidempään
- Asettaa yhdessä vangin kanssa arjen pieniä tavoitteita, tukee ja seuraa toteutumista

Arjen taidot

Arjen taidot

- Asioiden hoito
- Siisteys
- Ruoan laitto
- Hygienia jne
- Toiminnallisuus: esim. vapaa-ajan liikunnan ohjaus

Puuttuminen

Puuttuminen

- Lievät rikkomukset
- Nopea käsittely paikan päällä
- Kirjaukset
- Kirjataan myös positiiviset havainnot puuttumisen jälkeen

Digitaidot

Digitaidot

- Digiohjaus
- Sähköisen asioinnin taidoista varmistuminen
- Viranomaisasiointi
- Skype-tapaamiset
- Kuntouttavien sisältöjen hyödyntäminen

Dokumentointi

Dokumentointi

- Kirjausten tekeminen aktiivisesti havainnoista ja keskusteluista
- Myös positiivisten havaintojen kirjaaminen
- Ransun etenemisen seuranta
- Ransun kokonaisarviointi yhteistyössä

Dynaamisen turvallisuuden ylläpitäminen

Vastuuvirkamiehen tehtävänä on toimia yhteistyössä vangin ja muun henkilöstön kanssa mm. tulotilanteen haltuun ottamiseksi sekä vankilassa toimimisen ja vangin sosiaalisen tilanteen kartoittamiseksi. Lisäksi työskentely sisältää mm. lupiin, siirtoihin, vapauteen sekä yhdyskuntaseuraamuksiin liittyviä valmistelevia tehtäviä. Työskentelyssä korostuu moniammatillinen työote niin vankilan sisällä kuin muiden viranomaisten kanssa.

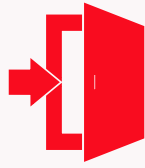
Moniammatillisessa työotteessa painotetaan työskentelyn jakautumista osaamisen perusteella. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että vastuuvirkamies tekee yhteistyötä mm. erityisohjaajien, ohjaajien, työnjohtajien, opinto-ohjaajien, pastorien, psykologien ja sosiaalityöntekijöiden kanssa. Erityishenkilöstö vastaa osaltaan vangin kanssa tehtävästä tavoitteellisesta työskentelystä ja vastuuvirkamies varmistaa vangin pääsyn kyseisten palveluiden piiriin.

Rotin käytäntöjen mukaisesti vastuuvirkamiehelle kuuluu rangaistusajan suunnitelman (ransu) tarkastelu ja kokonaisseuranta, joka on tehtävä yhdessä vangin kanssa vähintään kolme kertaa vuodessa. Suunnitelman toteutuksesta on seurattava ja sen ajantasaisuudesta on huolehdittava vankeuslain 4 luvun 7 §:n 3 momentin mukaisesti. Lain edellyttämien ransu-seuranta-tapaamisten lisäksi ransua tulee seurata ja tehdä tarvittavia kirjauksia vankilan arjessa aktiivisesti. Vastuuvirkamies tekee myös yhteenvedon muiden virkamiesten tekemistä vankia koskevista suunnitelmista ja havainnoista.

Lähityöntekijällä tulee olla sekä tietotaito että valmiudet toimia aktiivisessa ja tavoitteellisessa vuorovaikutussuhteessa niin vankien kuin muun henkilökunnan kanssa. Ammatillinen ja vastuuntuntoinen lähityö mahdollistaa turvallisuutta lisäävän vankituntemuksen karttumisen. Työn tavoitteena on neuvoa ja ohjata vankia, vahvistaa vangin muutosmotivaatiota, omatoimisuutta ja arkielämän taitoja sekä tukea päihteettömyyttä.

Vankeus on tavoitteellinen kokonaisprosessi, josta rikosseuraamusalan eri yksiköt osaltaan vastaavat. Henkilöstön yhteistyö ja joustava tiedonkulku toteutuvat vaitiolovelvollisuuden rajoissa. Vangin kanssa työskentelevät virkamiehet ovat osallisina ja vastuussa suunnitelmallisesta sekä tavoitteellisesta täytäntöönpanoprosessista. Virkamiehet osallistuvat omalta osaltaan vangin riski- ja tarvearvion sekä rangaistusajan suunnitelman seurantaan sekä toteuttamiseen. Tämä edellyttää yhteistyötä rikosseuraamusalan yksiköiden, paikallishallinnon viranomaisten, kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden välillä. On tärkeää, että seuraamuksen suorittamisen aikana käynnistetyt palvelut jatkuvat myös siviilissä seuraamuksen suorittamisen jälkeen. Vankilassa tähän tavoitteeseen pyritään lähityöllä.

Vankeusrangaistuksen suunnitelmallinen toteuttaminen

Perehdytys

Perehdytys

- Tulovaiheen tsekkauksien mukaisesta tuloperehdytyksestä huolehtiminen
- Varmistaa, että vanki ymmärtää säännöt
- Varmistaa, että vanki osaa hoitaa arjen asiat yksikössä: konkreettinen opastaminen
- Jaksottaa perehdytyksen, kiireelliset ensin

Ohjaus

Ohjaus

- Tarpeiden tunnistaminen
- Ransun toteuttamisen suunnittelu palvelukartan avulla yhteistyössä vangin kanssa
- Avolaitossijoituksen ja valvotun koevapauden 1. puheeksiotto
- Seuraa vangin psyykkistä ja fyysistä hyvinvointia
- Yksikön palveluihin ohjaaminen

Valmistelu

Valmistelu

- Asuttamisen valmistelu
- Sijoittelulausunnot
- Sähköisen asioinnin lupien esittely
- Poistumislupa-valmistelu yhteistyössä vangin kanssa ja lausuminen
- Lastensuojeluilmoitus tarvittaessa

Yhteistyö

Yhteistyö

- Yhteistyö omien vankien asioissa
- Palveluiden saamisesta huolehtiminen
- Vangin asioiden käsittelyyn osallistuminen
- Siirrot saattaen: lähettävä ja vastaanottava virkamies ja vanki arvioivat yhteistyössä mihin päästiin ja mistä jatketaan

Nivelvaihe

Nivelvaihe

- Avolaitossijoituksen ja koevapauden puheeksi otto
- Valvotun koevapauden valmisteluun ja toimeenpanoon osallistuminen, mm. valvontasoiot
- Valvontakäynnit ja keskustelut vankilalla
- Puhuttaa pienistä ehtojen rikkomisesta ja saattaa vakavammat rikosseuraamusesimiehen käsittelyyn
- Vapautumisen valmisteluun osallistuminen

Rikosseuraamuslaitoksen arvopohja koulutuksessa

Rikosseuraamuslaitoksen arvopohja rakentuu suomalaisessa yhteiskunnassa tärkeinä pidettyihin arvoihin. Nämä arvot ovat yhteydessä perustuslakiin ja kansalliseen arvopohjaan sekä kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin ja eurooppalaiseen ihmisoikeuskehitykseen.

Rikosseuraamuslaitos sitoutuu toiminnassaan seuraaviin neljään arvoon:

- Ihmisarvon kunnioittaminen
- Oikeudenmukaisuus
- Turvallisuus
- Usko ihmisen mahdollisuuksiin muuttua ja kasvaa

Näihin arvoihin sitoutuminen merkitsee Rikosseuraamuslaitoksen voimassa olevan strategian mukaisesti:

- perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien turvaamista,
- tuomittujen kohtelemista inhimillisesti, asiallisesti ja keskenään tasa-vertaisesti,
- kaiken toiminnan lainmukaisuutta sekä oikeuden ja kohtuuden noudattamista sekä
- täytäntöönpanon toteuttamista siten, että se tukee tuomitun yksilöllistä kasvua ja kehitystä sekä hänen pyrkimystään rikoksettomaan elämään.

Rikosseuraamusalan tutkinnon arvoperusta tukeutuu edellä mainittuihin arvoihin, oikeusperiaatteisiin ja lainsäädäntöön sekä sen tavoitteisiin. Ammatitietikalla ja sen kehittämisellä on vahva rooli ja julkisen vallan käyttämisellä on oikeusvaltiollinen perustansa. Rangaistusten täytäntöönpanoa koskeva lainsäädäntö määrää täytäntöönpanolle asetetut tavoitteet ja noudatettavat periaatteet.

Rikosseuraamusalan tutkinnon osaamistavoitteet

Osaamisen kuvaus	Osaamisen tavoite
Työelämän taidot	Tutkinnon suorittanut osaa soveltaa ja arvioida oppimiaan tietoja ja taitoja vaihtelevissa työelämän tilanteissa ja erilaisissa työympäristöissä ja toimia niissä tarkoituksenmukaisesti. Hän näkee työnsä osana suurempia tehtäväkokonaisuuksia ja huomioi eri työntekijöiden työtehtävät omassa työssään. Hän ylläpitää ammattitaitoaan päivittämällä tietojaan sekä syventämällä ammatillista osaamistaan täydennyskoulutuksella tai hakeutumalla jatko-opintoihin. Hänellä on monipuoliset toimintataidot työelämän viestintätilanteissa. Hän osaa toimia yhteistyössä muiden kanssa myös monikulttuurisessa työympäristössä. Hän käyttää työssään tarvitsemiaan teknisiä välineitä ja laitteita sekä hänellä on tarvittavat valmiudet tiedon hankkimisessa ja vuorovaikutteisessa viestimisessä. Tutkinnon suorittanut noudattaa virkamiehen salassapito- ja vaitioloovelvoitteita.
Ammatin tietoperusta	Tutkinnon suorittanut hallitsee rikosseuraamusalan keskeisen tietoperustan, joka pohjautuu kriminologiaan, oikeus- ja yhteiskuntatieteisiin, psykologiaan, terveystieteisiin, turvallisuuteen ja sosiaalityöhön. Hän tuntee rikosseuraamuslaitoksen strategian ja osaa valita toimintavaihtoehton, joka on sekä laillinen että tarkoituksenmukainen.

Osaamisen kuvaus	Osaamisen tavoite
Ammattimainen ja ihmisarvoa kunnioittava vuorovaikutus	Tutkinnon suorittanut osaa toimia työssään rikosseuraamusalan ja sitä koskevan lainsäädännön arvoperustan mukaisesti. Hän tunnistaa eettisesti haastavat tilanteet ja osaa toimia ammattieettisesti oikealla tavalla ja ihmisarvoa kunnioittaen. Tutkinnon suorittanut edistää virkamiehenä hyvää hallintoa ja ihmisoikeuksien toteutumista. Hän toimii työssään suvaitsevaisesti, vastuullisesti, oikeudenmukaisesti ja tasa-arvoisesti. Hän osaa arvioida mahdollisuuksia käydä motivoivaa keskustelua.
Turvallinen kuntouttava toimintaympäristö	Tutkinnon suorittanut osaa analysoida vankilaympäristöä kuntoutuksen ja turvallisuuden näkökulmista sekä ylläpitää kuntouttavaa ja turvallista toimintaympäristöä. Hän ymmärtää vankituntemuksen merkityksen ja osaa sen avulla huolehtia dynaamisesta turvallisuudesta sekä motivoida vankeja erilaisiin toimintoihin. Hän tunnistaa väkivallan uhkan ja sen erilaiset ilmenemismuodot ja osaa toimia ennaltaehkäisevästi. Tutkinnon suorittanut osaa toimia hätävarjelutilanteissa ja voimankäyttötilanteissa yksin, parin kanssa sekä ryhmässä. Hän osaa tunnistaa riskitekijöitä ja vaikuttaa uusintarikollisuutta ehkäisevästi. Tutkinnon suorittanut osaa noudattaa työsuojelumääräyksiä ja -ohjeita sekä arvioida työturvallisuusriskejä.

Osaamisen kuvaus	Osaamisen tavoite
Arvot, ajattelu ja toiminta	Tutkinnon suorittanut osaa toimia Rikosseuraamuslaitoksen arvojen mukaisesti. Tutkinnon suorittanut osaa työskennellä kaikkien vankien kanssa heidän kulttuuriset ja uskonnolliset lähtökohtansa huomioiden. Tutkinnon suorittanut ohjaa vankia voimavaralähtöisesti ja yksilöllisesti arjen vuorovaikutustilanteissa. Tutkinnon suorittanut osaa neuvoa ja tukea vankia terveyden ja toimintakyvyn ylläpitämisessä sekä terveellisissä elämäntavoissa kuten ravinto, liikunta ja lepo. Tutkinnon suorittanut osaa ohjata ja tukea vankeja palvelujärjestelmien käytössä. Hän osaa kohdata mielenterveysongelman ja/tai itsetuhoisen vangin sekä ohjata hänet hoitoon.
Ammatin tietoperusta	Tutkinnon suorittanut hallitsee rikosseuraamusalan keskeisen tietoperustan, joka pohjautuu kriminologiaan, oikeus- ja yhteiskuntatieteisiin, psykologiaan, terveystieteisiin, turvallisuuteen ja sosiaalityöhön. Hän tuntee rikosseuraamuslaitoksen strategian ja osaa valita toimintavaihtoehdon, joka on sekä laillinen että tarkoituksenmukainen.
Terveys ja hyvinvointi	Tutkinnon suorittanut osaa neuvoa ja tukea vankia terveyden ja toimintakyvyn ylläpitämisessä sekä terveellisissä elämäntavoissa kuten ravinto, liikunta ja lepo. Tutkinnon suorittanut osaa ohjata ja tukea vankeja palvelujärjestelmien käytössä. Hän osaa kohdata mielenterveysongelman ja/tai itsetuhoisen vangin sekä ohjata hänet hoitoon.

Osaamisen kuvaus	Osaamisen tavoite
Päihteet ja riippuvuudet	Tutkinnon suorittanut osaa tukea vangin päihteettömyyttä ja omalta osaltaan hän osallistuu päihdeongelmien ennaltaehkäisyyn. Hän osaa kohdata päihteiden ongelmakäyttäjän ja hallitsee puheeksiottomenetelmät. Hän tunnistaa päihdeongelmaisen ja osaa ohjata hänet tarvittaessa hoitoon.
Koulutus- ja työelämäntaidot	Tutkinnon suorittanut osaa ohjata vangin omassa vankilassaan koulutus- ja työtoiminnan pariin.
Arkielämän taidot	Tutkinnon suorittanut osaa ohjata vankia arkielämän taidoissa. Hän osaa opettaa tarvittaessa vangeille arkielämässä ja yhteiskunnassa toimimiseen liittyviä tietotekniikkataitoja. Hän osaa ottaa vangin kanssa puheeksi mm. asumiseen ja talouteen liittyviä asioita.
Lapset, vanhemmuus ja ihmissuhteet	Tutkinnon suorittanut osaa työskennellä erilaisissa tapaamis- ja yhteydenpitotilanteissa vangin ja tämän läheisten kanssa. Hän osaa huomioida vankien sosiaalisten olosuhteiden, esim. perheen merkityksen rangaistuksen täytäntöönpanon aikana.
Yhteiskuntaan kiinnittyminen ja rikoksettomuus	Tutkinnon suorittanut toimii muiden asiantuntijoiden kanssa vangin kiinnittämiseksi takaisin yhteiskuntaan ja rikoksettomaan elämään. Hän pyrkii vaikuttamaan vangin rikosmyönteisiin asenteisiin niitä ehkäisevästi. Tutkinnon suorittanut osaa seurata, päivittää, ja arvioida rangaistusajan suunnitelman toteutumista. Hänellä on kirjalliset valmiudet tehdä esityksiä ja muistioita.

Rikosseuraamusalan tutkinnon osaamisalueet

Rangaistukset ja etiikka

Ihmis- ja perusoikeuksien kunnioittamisen ohella hallinnon lainalaisuuden noudattaminen on Rikosseuraamuslaitoksessa erityisen tärkeää. Tämä johtuu siitä, että Rikosseuraamuslaitos on täytäntöönpanoviranomainen, jonka vastuulla on rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpano. Lakia tulee noudattaa tarkkaan ja sen lisäksi oikeusvaltiossa on tärkeää se, ettei virkamies ylitä toimivaltaansa. Erityisesti laki ja oikeusohjeet on otettava huomioon perusoikeuksien rajoittamisen yhteydessä. Normien tulkinnassa on osattava huomioida harkintavallan käyttöä ohjaavat oikeusperiaatteet, täytäntöönpanon periaatteet sekä vankeinhoitoa koskevat suositukset ja kansainväliset ihmisoikeussopimukset. Rikosseuraamusalalla tehtävä työ on haasteellista ja siinä onnistuminen edellyttää kestäväää ammattietiikkaa sekä hyvien ja toimivien ammattikäytäntöjen tuntemusta. Tarvitaan myös harjaantumista eettiseen ajatteluun, johon liittyy valmius avoimeen keskusteluun arvokysymyksistä. Alan eettisnormatiivisen perustan vankistamiseksi on tarpeen, että henkilökunta vaalii ammatillisia hyveitä, mutta samalla on osoitettava myös valmiutta ammatilliseen uudistumiseen yhteiskunnallisen muutoksen mukana.

Rikosseuraamuslaitoksessa toimivan virkamiehen on osattava toimia valtionhallinnon yhteisten arvojen ja Rikosseuraamuslaitoksen arvojen mukaisesti. Virkamiehen on tunnettava oikeutensa, mutta myös vastuunsa ja velvollisuutensa. Hänen on osattava edistää hyvää hallintoa ja toimia tuloksellisesti sekä tunnettava laitoksen strategiaa. Vankilassa toimiminen edellyttää hyvää vankeuslain tuntemusta. Tarvitaan erityyppisiä taitoja tavoitteiden saavuttamiseksi. Esimerkiksi vankia tulee ohjata vankeuslain asettamien tavoitteiden mukaisesti. Yksilölliset erot tulee huomioida osana suunnitelmallista täytäntöönpanoa.

Valvonta- ja ohjaustyön peruslähtökohtana on perusoikeuksien tuntemus ja ihmisoikeuksien hyväksyminen sekä rangaistusten täytäntöönpanon lainmukaisuus. Suomen perustuslaki edellyttää virkamieheltä lain tarkkaa noudattamista. Tätä lainalaisuutta pidetään oikeusvaltion keskeisenä tunnusmerkkinä. Tarvitaan myös ymmärrystä vangin elämänhallinnan ja toimintakyvyn tukemisesta ja taitoja ohjata tuomittua pois rikoksen uusimisesta. Tämän ohessa on tärkeää perehtyä rangaistusjärjestelmien kehittymiseen, jotta voidaan ymmärtää, miksi rankaisemme ja miten rankaisu on muuttunut historian saatossa. Opinnot lisäävät myös ymmärrystä rikollisuudesta ja rikolliseen käyttäytymiseen johtavista syistä.

Tavoitteena on, että tutkinnon suorittanut osaa vertailla erilaisia rangaistusjärjestelmiä ja tuntee pääpiirteissään seuraamusmuotojen synnyn ja kehi-

tyksen. Tavoitteena on myös, että hän osaa analysoida rikollisuutta ilmiönä ja osaa kytkeä vangin kanssa tehtävän työn laajempaan teoreettiseen pohjaan ja tietoperustaan. Tärkeää on myös se, että tutkinnon suorittanut osaa hahmottaa vankeusrangaistuksen täytäntöönpanon osana rikosvastuun toteuttamista osaten toimivilla keinoin ja menetelmin vaikuttaa siihen, että täytäntöönpanolle asetetut tavoitteet saavutetaan. Virkamiehenä hänen tulee osata edistää hyvää hallintoa ja toimia hallinnon oikeusperiaatteiden mukaisesti ja tuntea myös täytäntöönpanon periaatteet. Tutkinnon suorittaneen on osattava myös tunnistaa ja arvioida ammattieettisiä tilanteita. Hänen on osattava tehdä eettisiä valintoja ja pystyttävä valintansa asianmukaisesti perustelemaan.

Turvallisuus ja valvonta

Turvallisuuden ja valvonnan osaamisalue sisältää vuorovaikutuksen ja vangin tuntemuksen näkökulman, järjestystä ja turvallisuutta ylläpitävät tehtävät sekä toiminnan erilaisissa häiriö- ja kriisitilanteissa. Vartijan tehtävien hoito edellyttää vuorovaikutuksen, valvonnan, rikostorjunnan ja voimankäytön perusosaamista.

Turvallisuustehtävien hoitamisen perustana ovat vangin tuntemus ja tiedon hankinta eri työtilanteissa. Vankilassa vuorovaikutus on erityisen vaativaa, koska ohjauksen kohteena on usein moniongelmainen henkilö, jonka arvot saattavat erota huomattavasti työntekijän omasta arvomaailmasta. Neuvonnan ja ohjauksen haasteellisuutta lisää se, että vangit edustavat eri kansallisuuksia, kulttuureja ja uskontoja. Vankeusrangaistuksen yksi haittavaikutus on passivoituminen ja tämän myötä elämänhallintataitojen heikkeneminen. Neuvonnan ja ohjauksen keskeinen tarkoitus onkin vangin oman aktiivisuuden tukeminen.

Valvonta voi olla sekä fyysistä että teknisin välinein toteutettua. Siihen kuuluvat muun muassa vankien, heidän hallussaan olevan omaisuuden ja käytössään olevien tilojen tarkastaminen sekä vankien ulkopuolisten yhteyksien valvonta.

Häiriöiden ennaltaehkäisemiseksi vartija ja ohjaaja luovat fyysisesti ja sosiaalisesti turvalliset olosuhteet tutkintavankeuden ja rangaistuksen suorittamiselle. Heidän tehtävänä on torjua häiriöitä, järjestysrikkomuksia ja rikoksia säännöllisen vuorovaikutuksen ja tarkastustoiminnan avulla yhteistyössä muiden vankilan virkamiesten ja turvallisuusviranomaisten kanssa.

Osaamisalueen tavoitteena on, että tutkinnon suorittanut hallitsee rikosseuraamusalan valvonnan ja turvallisuuden perustehtävät erilaisissa toimintaympäristöissä. Niihin kuuluvat mm. avoimet ja suljetut vankilat, tukipartiotoiminta sekä saattotehtävät. Hän osaa ottaa huomioon työssään

turvallisuuteen ja valvontaan liittyvän lainsäädännön. Hän hallitsee itsepuolustuksen ja voimakeinojen käytön perusteet sekä toimii ensiapu-, palo- sekä pelastuskoulutuksen edellyttämällä tavoilla. Kaikissa tehtävissään hän osaa toimia oikeudenmukaisesti ja ihmisarvoa kunnioittaen.

Tutkinnon suorittanut osaa tarvittaessa käyttää voimakeinoja, voimankäyttö- ja sitomisvälineitä ammattitaitoisesti sekä vastuullisesti. Hänellä on taito tehdä ratkaisuja ja toimia niin, että tarve turvautua voimakeinoin vähenee tai poistuu. Tutkintokoulutus antaa oikeuden käyttää vankilassa Rikosseuraamuslaitoksen hyväksymiä ja koulutuksessa läpikäytyjä voimankäyttö- ja sitomisvälineitä.

Tutkinnon suorittanut tutustuu vankilan tyypillisiin erityistilanteisiin ja niiden torjuntaan. Hänellä on valmiudet käyttää erilaisia verbaalisia ja nonverbaalisia keinoja, turvaamistoimenpiteitä sekä oikein mitoitettuja voimakeinoja. Hän hallitsee ammatillisen toimimisen voimankäyttö- ja hätävarjelutilanteissa. Hän osaa turvata vankilassa tehtyjen rikosten tutkinnan ja siihen liittyvät alkutoimet.

Rikolliseen käyttäytymiseen vaikuttaminen

Lähityöllä tarkoitetaan aktiivista, vuorovaikutuksellisuuteen perustuvaa työskentelyä vankien tai yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden kanssa. Vuorovaikutukselliseen työskentelyotteeseen kuuluu vankien ohjaaminen työssä, opinnoissa, harrastuksissa, arjen kohtaamistaidoissa ja muissa vankilan toiminnoissa. Osana lähityötä vankeja opastetaan ja avustetaan niin vankilan sisäisten kuin ulkopuolistenkin käytännön asioiden hoitamisessa. Työntekijät ohjaavat vankeja esimerkiksi poistumislupiin ja vapauteen valmistautumiseen liittyvissä asioissa. Vuorovaikutuksellisessa työskentelykulttuurissa työntekijät voivat hakeutua omien kiinnostusten ja vahvuuksien mukaan esimerkiksi ohjaamaan uusintarikollisuutta madaltavia ohjelmatoimintoja, olla mukana valmentamassa vankeja työ- tai koulutustoiminnassa tai olla osana vankien päihdekuntoutustoimintaa.

Rangaistusajan suunnitelmallinen toteuttaminen on keskeinen osa vuorovaikutuksellista työskentelyä. Jotta työntekijät voivat kannustaa ja motivoida vankia rangaistusajan suunnitelman täytäntöönpanossa, on ensisijaisen tärkeää sujuva yhteistyö vankilan koko henkilöstön sekä niiden yhteiskunnan toimijoiden kanssa, joilla on merkitystä vangin vapautumisen kannalta. Kuntoutus ja ohjaus edellyttävät rangaistusajan suunnittelun perusteiden tuntemusta ja vaikuttavan lähityön menetelmien (esim. motivoiva keskustelu) osaamista.

Yksilön kehityksen lainalaisuuksien tunteminen auttaa ymmärtämään kehitystaustan vaikutusta myöhempään käyttäytymiseen. Ryhmäilmiöiden tuntemus antaa valmiudet tulkita työyhteisössä tapahtuvia tilanteita. Lisäksi vankilaan joutuminen vaikuttaa yksilöön itseensä, vankeuteen ja vankiyhteisöön sopeutumisessa. Kuntoutus ja ohjaus edellyttävät, että työntekijät tietävät perustiedot rikollisuuden syistä, seurauksista ja kontrollivaikutuksista. Lisäksi kuntoutus- ja ohjaustehtävissä toimivan tulee tunnistaa mielenterveys- ja päihdeongelmia sekä toimia ammatillisesti niiden edellyttämällä tavalla. Rangaistukseen tuomittujen sosiaalisten olosuhteiden (esim. perheen) ja niitä säätelevien tekijöiden tietämys on edellytys uusien rangaistusmuotojen täytäntöönpanossa.

Osaamisalueen tavoitteena on, että tutkinnon suorittanut osaa motivoida, ohjata ja tukea vankia kuntoutusprosessissa seuraamalla aktiivisesti vangin rangaistusajan suunnitelman mukaista työskentelyä. Hänellä on valmiudet toimia moniammatillisen ryhmän jäsenenä ja tunnistaa omat ammatilliset rajansa. Hän ymmärtää myönteisen vuorovaikutuksen merkityksen osana laadukasta työskentelyä ja hän osaa käyttää erilaisia vuorovaikutuskeinoja käytännön työssä. Tutkinnon suorittanut osaa tukea vangin selviytymistä ja integraatiota yhteiskuntaan, hän tunnistaa vangin psyykkiset kriisit sekä päihde- ja mielenterveysongelmat ja osaa ohjata tämän hoitoon.

Tutkinnon laajuus ja muodostuminen

Perusopinnot 9 op		
Koodi	Opintojakso	Laajuus op
P011	Orientoivat opinnot	1
P012	Digiturvallisuus ja tietojärjestelmät	2
P013	ROTI	2
P014	Englanti	3
P015	Tutkimusmenetelmät	1

Ammattiopinnot 73 op		
Koodi	Opintojakso	Laajuus op
A01	Rangaistukset ja etiikka	21
A011	Virkamiehenä rikosseuraamusalalla	5
A012	Perus- ja ihmisoikeudet sekä ammattietiikka	5
A013	Rangaistusjärjestelmät	5
A014	Vankeusrangaistuksen täytäntöönpano	4
A015	Yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpano	2

Koodi	Opintojakso	Laajuus op
A02	Turvallisuus ja valvonta	26
A021	Vankilaturvallisuus	3
A022	Tarkastustoiminta	3
A023	Valvontatoimenpiteet	2
A024	Erityistilanteiden hallinta	8
A025	Itsepuolustus ja voimakeinojen käyttö	5
A026	Dynaaminen turvallisuus	5
A03	Rikolliseen käyttäytymiseen vaikuttaminen	26
A031	Erilaiset ryhmät vankilassa	4
A032	Kriminologia: Rikollisuus ilmiönä	5
A033	Rangaistusajan suunnitelmien toteuttaminen	4
A034	Ohjelmatyön perusteet	2
A035	Kriminaalipsykologia: mielenterveystyö	2
A036	Motivoiva keskustelu	5
A037	Päihdetyö	2
A038	Lääkkeenantokoulutus	2
Opinnäytetyö/kehittämistehtävä 5 op		
ON1	Opinnäytetyö/Kehittämistehtävä	5
Valinnaiset opinnot 3 op		
VO	Valinnaiset opinnot	3

Työssäoppiminen ja koulutuksen rakenne

Työssäoppimisen laajuus on yhteensä noin 50 op ja se integroituu tutkinnon kaikkiin osaamisalueisiin. Työssäoppimista on yhteensä 10 kuukautta jakautuen kahteen eri osaan. Opiskelija on velvollinen suorittamaan tutkintoon kuuluvat työssäoppimisjaksot hänelle osoitetussa rikosseuraamusalan yksikössä (Laki Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta 18 §). Työssäoppimispaikkoina toimivat avo- ja suljetut vankilat.

Työssäoppiminen on käytännön työtehtävien yhteydessä tapahtuvaa tavoitteellista, suunnitelmallista ja arvioitua oppimista.

Työtehtävien ohjattu harjoittelu todellisissa oppimisympäristöissä, palaute ja rakentavat opetus- ja ohjauskeskustelut tukevat opiskelijan ammatillista kehittymistä. Tavoitteena on, että tutkinnon suorittaneella valvonta- ja ohjaustehtävissä toimivalla henkilöllä on riittävä osaaminen rikosseuraamusalan ydinosaamisalueilla voidakseen tehdä vaikuttavaa lähityötä. Näin hän osallistuu mahdollistamaan vangin ja asiakkaan polun kohti rikoksetonta elämää.

Opinto-ohjaus

Opinto-ohjauksen periaatteet ja tehtäväalueet

Opinto-ohjauksella tuetaan opiskelijan oppimista, oppimismenetelmiä ja omien taitojen ja voimavarojen hyödyntämistä opiskelussa. Ohjauksella tuetaan opiskelijaa koko hänen opiskelujensa ajan. Opintojen etenemisen varmistamiseksi opiskelija saa palautetta opiskelustaan ja siinä mahdollisesti ilmenevistä ongelmista.

Opinto-ohjauksesta vastaavat Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksessa tutoropettajat. Ohjaustyön lisäksi heidän työtehtäviinsä kuuluvat mm. poissaolojen seuranta sekä mahdolliset kurinpidollisten toimenpiteiden esittelyt johtajalle.

Oppilaiden ohjaaminen on koko henkilökunnan tehtävä. Tukipalvelujen tehtä-

viin kuuluvat oppilaiden opintososiaalisten asioiden hoitaminen ja niissä neuvominen. Tällaisia ovat ruokailu, terveydenhoito, asuminen, matkat ja matkalaskut, opintotukiasiat, koulutuspäivärahat sekä tukipalveluista tiedottaminen (Kansaneläkelaitos, Verohallinto, opintotuki jne.).

Opinto-ohjauksen tavoitteet

Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen opinto-ohjaus pyritään pitämään mahdollisimman henkilökohtaisella tasolla. Tämän mahdollistaa oppilaitoksen pieni koko. Opinto-ohjauksen kautta oppilas saa tukea, ohjausta ja neuvontaa koko koulutuksen ajan. Tavoitteena on, että opiskelija osaa suunnitella ajankäyttöään ja sitoutuu opiskeluun. Samalla pyritään lisäämään opiskelijan valmiuksia tunnistaa opiskeluunsa ja elämäntilanteeseensa liittyviä haasteita niin, että hänelle ei pääsisi kasautumaan rästitehtäviä. Opinto-ohjausta annetaan koko opiskeluiden ajan sekä ryhmä- että yksilömuotoisena.

Koulutukseen sisältyy myös tutortunteja, joita pidetään opintojen aikana. Ohjauksen tavoitteena on lisätä eri tavoin opiskelijoiden hyvinvointia. Samalla kannustetaan oppimiseen ja motivoidaan oman ammattitaidon kehittämiseen myös tulevan työuran aikana.

Jokaisen opiskelijan kanssa käydään henkilökohtaisia tutorkeskusteluja. Ensimmäinen tapaaminen järjestetään opintojen alkuvaiheessa. Tässä tapaamisessa on tarkoituksena kartoittaa opiskelumotivaatiota ja -tavoitteita, kiinnostuksen kohteita, ennako-odotuksia sekä lähtötilannetta. Samalla selvitetään mahdollisia opiskelua häiritseviä asioita, kuten oppimisvaikeuksia ja opiskeluun vaikuttavia elämäntilanteita. Opintojen loppuvaiheessa varmistetaan, että kaikki siihenastiset opinnot ovat suoritettuna. Samalla selvitetään jatkosuunnitelmia työn tai opintojen suhteen.

Opiskelijalla on lisäksi mahdollisuus tulla oman tarpeensa mukaan keskustelemaan tutoropettajan kanssa opintoihin liittyvistä asioista. Yksilöllinen opinto-ohjaus lähtee opiskelijan omista ohjaustarpeista.

Opinto-ohjauksen tavoitteita ovat:

- opiskelijan omien voimavarojen tukeminen
- oppimisen ohjaaminen ja tukeminen
- sujuvan opiskelun varmistaminen
- jatkuva alalle soveltuvuuden arvioiminen
- edistymisen arvioiminen
- tulevaisuuden työ- ja opiskelu-uran suunnittelun tukeminen
- asiantuntijuuden ja ammatillisen kasvun tukeminen ja edistäminen

Opiskelijan arviointi

Oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppimista ja osaamista arvioidaan koko opintojen ajan ja näin opiskelija saa tietoa siitä, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimisen arviointi tukee ja motivoi opiskelijaa tavoitteiden saavuttamisessa sekä kehittää itsearviointitaitoja. Opiskelija arvioi oppimistaan osaamisalueiden tavoitteiden perusteella ja työssäoppimisessa käytössä olevien arviointikriteerien pohjalta.

Arviointiasteikot

Opintojaksojen arvioinnissa käytetään joko **asteikkoa 0–5** tai **hyväksytty–hylätty**. Työssäoppimisjaksot ja ammatillisen osaamisen näytöt arvioidaan asteikolla **hyväksytty–hylätty**.

Arvosanat määritellään seuraavasti:

kiitettävä (5)
erittäin hyvä (4)
hyvä (3)
tydyttävä (2)
välttävä (1)
hylätty (0)

Rikosseuraamusalan tutkinnon suorittaminen edellyttää kaikkien tehtävien suorittamista ja hyväksyttävää arvosanaa tai suoritusta kaikissa opintojaksoissa ja näytöissä. Hyväksytyn tentin saa uusia kerran. Hylätyn tentin ja hylätyn näytön saa uusia kaksi kertaa.

Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Työssäoppimisen ja ammatillisen osaamisen näyttöjen arvioinnissa ovat käytössä oheisen taulukon mukaiset kriteerit. Arvioinnin kohteena ovat

- tiedot
- taidot
- vastuunotto, ryhmäosaaminen

Arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit näytöissä

Arvioinnin kohde:	Opiskelija osaa:
Tiedollinen osaaminen – tiedot	• käyttää ammattikäsitteitä johdonmukaisesti • rajata tiedontarpeen yksittäisissä tiedonhakutilanteissa ja arvioida erilaisia tietolähteitä
Taidollinen osaaminen – taidot	• perustella toimintaansa lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden pohjalta • selviytyä itsenäisesti erilaissa tehtävissä kulloisessakin toimintaympäristössä • valita toimintaan soveltuvia erilaisia tekniikoita ja malleja • toimia ammatillisesti vankien kanssa
Vastuunotto – ryhmäosaaminen	• toimia tavoitteellisesti ryhmässä • perustella toimintaansa ammattieettisten periaatteiden mukaisesti • noudattaa työturvallisuusohjeita vastuullisesti ja itsenäisesti

Opintojaksojen arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit

Osaamisen taso /	Välttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Arvioinnin kohde	Opiskelija osaa:		
Tiedollinen osaaminen – tiedot	1. käyttää keskeisiä/ yksittäisiä ammattikäsitteitä ja osoittaa perehtyneisyytensä tietoperustaan 2. etsiä tietoa yksittäiseen tilanteeseen eri tietolähteistä	1. käyttää ammattikäsitteitä johdonmukaisesti 2. rajata tiedontarpeen yksittäisissä tiedonhakutilanteissa ja arvioida erilaisia tietolähteitä	1. käyttää ammattikäsitteitä asiantuntevasti 2. etsiä tietoa tiedonhakuprosessin vaiheiden mukaisesti ja perustella tietolähteiden käytön
Taidollinen osaaminen – taidot	3. noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä ja ohjeita 4. toimia ohjattuna asianmukaisesti 5. käyttää opittuja tekniikoita ja malleja 6. ottaa toiminnassaan huomioon vankien kanssa työskentelyyn liittyvät erityispiirteet	3. perustella toimintaansa lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden pohjalta 4. selviytyä itsenäisesti erilaisissa tehtävissä kulloisessakin toimintaympäristössä 5. valita toimintaan soveltuvia erilaisia tekniikoita ja malleja 6. toimia ammatillisesti vankien kanssa	3. suunnitella toimintaansa vertaillen ja analysoiden erilaisia vaihtoehtoja lainsäädännön ja määräysten puitteissa 4. toimia erilaisissa tehtävissä eri toimintaympäristöissä 5. soveltaa erilaisia opittuja tekniikoita ja malleja ja osaa perustella valintansa 6. toimia vankituntemuksensa pohjalta tilanteen mukaisesti
Vastuunotto - ryhmäosaaminen	7. toimia ryhmän jäsenenä 8. toimia ammattieettisten periaatteiden mukaan 9. noudattaa työturvallisuusohjeita	7. toimia tavoitteellisesti ryhmässä 8. perustella toimintaansa ammattieettisten periaatteiden mukaisesti 9. noudattaa työturvallisuusohjeita vastuullisesti ja itsenäisesti	7. edistää ryhmän toimintaa 8. soveltaa kriittisesti ammattieettisiä periaatteita toiminnassaan 9. suunnitella toimintaa(nsa) turvallisuus huomioon ottaen

Opintojakson arvosanasta päättäminen

Opintojakson arvosanan muodostumisesta päättävät opintojakson opetukselta vastaavat opettajat. Työssäoppimisen arvioinnista päättää työssäoppimisyksiköstä vastaava opettaja ja työpaikkaohjaaja.

Ammatillisen osaamisen näyttöjen arviointi

Opiskelijan osaamista arvioidaan vertaamalla sitä arviointiaineistossa määrättyihin ammattitaitovaatimuksiin ja asetettuihin kriteereihin. Arvioinnissa otetaan huomioon työpisteessä/toiminnassa tarvittavien yksilöityjen taitojen erityishallinta.

Ammatillisen osaamisen näyttöjen arvosanan muodostuminen ja arvioinnista päättäminen

Arvosanan muodostuminen perustuu arviointiaineistoon, jonka osana on opiskelijan itsearviointi. Arviointiaineisto käsitellään arviointikeskustelussa, johon osallistuvat opiskelija ja työpaikkaohjaaja. Arvosanasta päättävät työpaikkaohjaaja ja opettaja yhdessä. Opiskelijan osaaminen arvioidaan asteikolla hyväksytty–hylätty. Hylätty suoritus perustellaan kirjallisesti.

Ammatillisen osaamisen näyttöjen arvioinnin uusiminen

Opiskelijalla on mahdollisuus uusia hylätty näyttö kaksi kertaa. Jos opiskelija on yrittänyt hylätyn näytön uusimista siinä onnistumatta, opettaja käy hänen kanssaan arviointikeskustelun ja ohjaa opiskelijan hankkimaan lisää osaamista.

Ammatillisen osaamisen näyttöjen arvioinnin oikaisu

Näytön tai opintojakson arviointiin tyytymätön opiskelija voi pyytää suullisesti tai kirjallisesti oikaisua arvioinnin suorittaneelta opettajalta. Oikaisupyyntö on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin opiskelijalla on ollut tilaisuus saada tieto arvioinnin tuloksesta ja arviointiperusteiden soveltamisesta suoritukseensa. Opettajan oikaisupyyntöasiassa tekemään päätökseen tyytymätön opiskelija voi hakea muutosta siihen koulutuskeskuksen johtajalta 14 päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan.

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Tutoropettajat keskustelevat opintojen alussa jokaisen opiskelijan kanssa ja tiedottavat osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta.

Opiskelija hakee muualla suorittamiensa opintojen arvioimista ja tunnustamista opintojakson vastuopettajalta. Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen arviointimenetelminä käytetään tavoitteisiin nähden soveltuvia menetelmiä, kuten todistuksia, haastatteluita, esseitä, portfolioita, oppimispäiväkirjoja, analyysseja ja tarvittaessa myös kirjallisia tai suullisia kokeita.

Opintojaksot tunnistetaan ja tunnustetaan ja merkitään RSKK:n opettajien arvioimiksi. Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen ovat osa opiskelijan arviointia, ja niitä koskevat samat säädökset kuin muutakin opiskelijan arviointia. Osaamisen tunnistamisella korvattujen tai hyväksi luettujen opintojaksojen arvosanoja voi korottaa koulutuksen aikana.

Aikaisemmin hankitulle osaamiselle ei ole yleistä aikarajaa, mutta osaamisen ajantasaisuus voidaan tarkistaa.

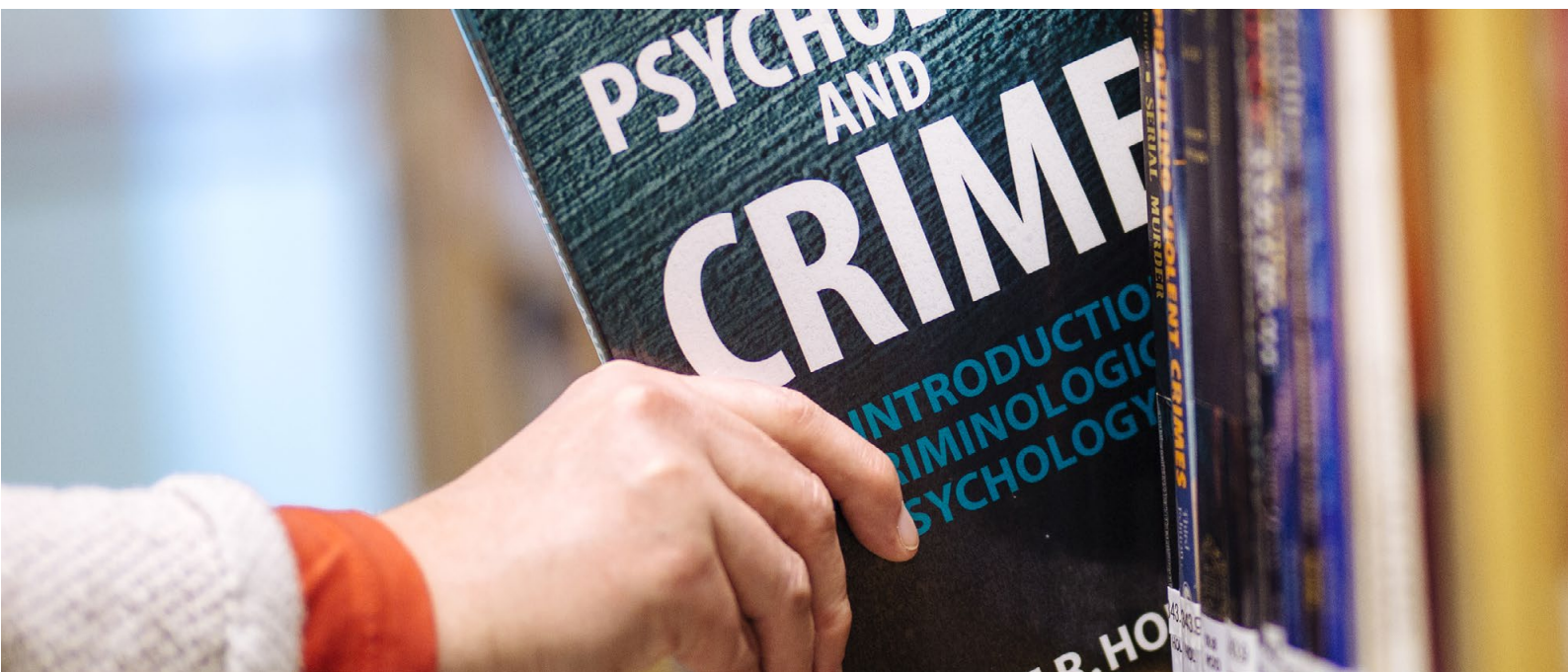
Jos opiskelija pyytää ammatti- tai erikoisammattitutkinnon osaa sisällytettäväksi valinnaisiin opintoihin, merkitään tutkintotodistukseen kyseisen tutkintotoimikunnan vahvistama arvosana ”hyväksytty”.

Arvosanojen muuntaminen

Jos muualla suoritettujen opintojen arvosana-asteikko eroaa RSKK:n arvosana-asteikosta, arvosanat muunnetaan tunnistamisen yhteydessä alla olevan muuntotaulukon mukaan. Vastaavuudet määritellään opiskelijan eduksi.

Arvosana-asteikko		
1-3	1-5	5-10
kiitettävä 3	kiitettävä 5	erinomainen 10
		kiitettävä 9
hyvä 2	erittäin hyvä 4	hyvä 8
	hyvä 3	tydyttävä 7
tydyttävä 1	tydyttävä 2	kohtalainen 6
	välttävä 1	välttävä 5

Ammatillisen osaamisen näytöt

Työssäoppimisjaksolla opiskelijan osaaminen arvioidaan näytöillä. Opiskelija näyttää osaamisensa näyttötilanteessa tehden käytännön työtehtäviä aidoissa työtilanteissa ja aidossa työympäristössä. Näyttöjen suunnittelusta vastaavat Rikosseuraamusalan koulutuskeskus sekä koulutusvankiloiden työpaikkaohjaajat.

Rikosseuraamusalan tutkintokoulutuksessa on yhdeksän erilaista näyttöä. Opiskelija valitsee viiden pakollisen lisäksi kaksi valinnaista ammatillisen osaamisen näyttöä. Nämä valinnaiset hän valitsee yhdessä työpaikkaohjaajan kanssa huomioiden koulutusvankilan luonteen.

1. **Vangin perehdyttäminen** (pakollinen, työpaikkaohjaaja)
2. **Vangin tulohaastattelu** (pakollinen, opettaja)
3. **Ransun seurantakeskustelu** (pakollinen, opettaja)
4. **Siirrossa saattaen** (pakollinen, opettaja)
5. **Lääkkeenanto** (pakollinen, VTH)
6. **Vangin vastaanotto** (valinnainen, työpaikkaohjaaja)
7. **Päihdetestaus** (valinnainen, työpaikkaohjaaja)
8. **Vangin kuljetus / saattovartiointi**
(valinnainen, työpaikkaohjaaja)
9. **Selli- ja tilatarkastus** (valinnainen, työpaikkaohjaaja)

Opiskelijalle annetaan mahdollisuus harjoitella työtä, sekä kartuttaa osaamistaan ammatinhallinnassa ennen näyttöä. Parhaiten tämä onnistuu valitsemalla annettavat näytöt ensimmäisessä ohjauskeskustelutilanteessa tai sopimalla niistä kokelaan kanssa ennen toisen työssäoppimisjakson aloittamista. Tällöin työvuorosuunnittelussa voidaan huomioida työpisteet, joissa työskentely vahvistaa kokelaan ammattiosaamista valittujen näyttöjen mukaisissa toimissa. Kokelas tekee myös ennen suunniteltua näyttöä itsearvion, jossa hän analysoi omaa osaamistaan kriittisesti.

Näyttöön lukeutuu kaksi eri osa-aluetta; näyttötilaisuus ja arviointitilaisuus. Näyttötilaisuudet voivat koostua yhdestä kokonaisvaltaisesta näytöstä tai useammasta osanäytöstä (A-C), joita voidaan täydentää haastattelulla osaamisen esille saamiseksi. Haastattelussa pyritään saamaan esille kokelaan osaaminen niiltä osin, kun ne eivät itse näytössä esiintyneet.

Näyttöä ei ole sidottu ajallisesti yhteen hetkeen, vaan sitä voidaan täydentää puuttuvien osien myöhemmin ilmoitettavalla osanäytöllä tai osanäytöillä. Jos näyttötilanteessa ei kaikkia osa-alueita saada arvioitua, voidaan näyttöä täydentää haastatteluvaiheessa varsinaisen näyttötapauksen päätyttyä edellä kuvatun tavan mukaisesti.

Näytön arviointitilaisuus koostuu kokelaan itsearviosta sekä arvioijan ja valvojan tekemien havaintojen koostamisesta arvioksi. Tämä arviointi käydään näyttötilaisuuden jälkeen läpi ja kokelaalle annetaan suorituksesta palaute.

Tutkinnon opinnot

Perusopinnot

P011 Orientoivat opinnot

Laajuus: 1 op

Ajoitus: Teoriajakso 1

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- kykenee arvioimaan omaa ammatillista kehittymistään
- orientoituu työssäoppimispaikan hankkimiseen ja työssäoppimisen sisältöihin, tavoitteisiin ja arviointiin
- osaa käyttää kriminologisen kirjaston palveluja tiedonhankinnassa
- sovittaa ja tilaa ohjatusti virkavaatteet (Image Wear Oy)
- osaa viestiä ammatillisesti yhteistyökumppaneille Rikosseuraamuslaitoksesta ja Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta
- ymmärtää ammatillisen osaamisen näyttöjen rakenteen ja vaadittavan osaamisen näyttötilanteessa

Sisällöt

- kriminologinen kirjasto ja sen tarjoamat palvelut
- oppimisen taidot ja välineet sekä tiedon hankinta
- ammatillisen osaamisen näytöt
- työssäoppimisen sijoittelut ja info
- virkavaatetilaus
- työssäoppimiseen sisältyvä oppilaitosvierailu

Opintojakson arviointi

Arviointiasteikko hyväksytty–hylätty

Kirjallisuus ja/tai muu lähdemateriaali

Rikosseuraamuslaitos. 2020. Rikosseuraamus.fi - Vankilat.

Vastuuopettaja

Eero Komulainen

P012 Digiturvallisuus ja tietojärjestelmäkoulutus

Laajuus: 2 op

Ajoitus: Teoriajakso 1 ja 2

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- tuntee digiturvallisuuden perusteet ja kykenee toimimaan digiturvallisesti vankilaympäristössä
- hallitsee tietosuojan perusteet ja erityispiirteet Rikosseuraamuslaitoksen näkökulmasta
- ymmärtää Kieku-ajanhallintajärjestelmän perusteet ja osaa hyödyntää opittua käytännössä
- osaa tehdä matka- ja kululaskun M2-järjestelmässä
- oppii vankimaksukorttijärjestelmän perusteet ja osaa hyödyntää oppimaansa käytännön työssä sekä ymmärtää mitä velvoitteita liittyy käteisen rahan vastaanottamiseen

Sisällöt

- digiturvallisuutta käsittelevä luentokokonaisuus ja harjoitteet
- tietosuojaa ja henkilötietojen käsittelyä ohjaava lainsäädäntö sekä esimerkitapaukset
- tietosuojan abc -verkkokurssi
- Kieku-ajanhallintajärjestelmä
- M2-järjestelmä
- vankimaksukorttijärjestelmä

Opintojakson arviointi

Arviointiasteikko hyväksytty–hylätty

Kirjallisuus ja / tai muu lähdemateriaali

Opettajan osoittama materiaali.

Vastuopettaja

Olli-Pekka Palonen

P013 Asiakastietojärjestelmä ROTI

Laajuus: 1 op

Ajoitus: Teoriajakso 1

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- tuntee Roti-järjestelmän kehitykseen johtaneet tekijät
- tietää miten itsenäinen opiskelu eOppivassa ja harjoitteluympäristössä tapahtuu
- ymmärtää ja osaa hyödyntää vartijan työn kannalta olennaisia prosesseja ja kirjauksia

Sisällöt

- yleistä Roti-tietojärjestelmästä
- navigaatio ja perustoiminnallisuudet
- Rotin koulutusympäristö
- opiskelu eOppivassa
- vartijan työn kannalta olennaiset prosessit ja kirjaukset
- itsenäinen opiskelu

Opintojakson arviointi

Oppimistehtävät

Arviointiasteikko hyväksytty–hylätty

Kirjallisuus ja / tai muu lähdemateriaali

eOppivan Roti-koulutusalueesta ja siellä olevat ohjeet, videot ja muut materiaalit.
Opettajan osoittama materiaali.

Vastuuopettaja

Olli-Pekka Palonen

P014 Englanti

Laajuus: 3 op

Ajoitus: Teoriajakso 2

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- hallitsee rikosseuraamusalan keskeisimmän sanaston
- selviää tavallisimmista vuorovaikutustilanteista englannin kielellä

Sisällöt

- yleiskieliaiineksen kertaus
- rikosseuraamusalan sanasto
- sosiaaliset vuorovaikutustilanteet

Opintojakson arviointi

Arviointiasteikko hyväksytty–hylätty

Hyväksytty suoritus edellyttää aktiivista osallistumista oppitunneille.

Poissaolot korvataan tehtävillä.

Hyväksytysti suoritetun lähtötasotestin perusteella opintojakso katsotaan suoritetuksi.

Kirjallisuus ja / tai muu lähdemateriaali

Culture Cafe. Grammar Rules!

Opettajan osoittama materiaali.

Vastuupettaja

Koulutussuunnittelija Heli Niskanen

P015 Tutkimusmenetelmät

Laajuus: 1 op

Ajoitus: Teoriajakso 1

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- tuntee tieteellisen kirjoittamisen periaatteet
- ymmärtää tutkimuksen keskeisiä käsitteitä
- osaa soveltaa erilaisia tutkimusmenetelmiä tutkimuksen toteutuksessa

Sisällöt

- tieteellinen kirjoittaminen ja lähdeviittaustekniikka
- tutkimusprosessin pääpiirteet
- laadullisen tutkimuksen periaatteita
- määrällisen tutkimuksen periaatteita
- tutkimusetiikka

Opintojakson arviointi

Arviointiasteikko hyväksytty - hylätty

Kirjallisuus ja / tai muu lähdemateriaali

Tutkimusmenetelmien verkkokäsikirja:

<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/>

Aaltola, J., Laajalahti, A. & Valli, R. 2018.

Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2: näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin.

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus.

Juuti, P. & Puusa, A. 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät.

Tuomi, J. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi.

Vastuuopettaja

Olli Kaarakka

Ammattiopinnot

Rangaistukset ja etiikka

A011 Virkamiehenä rikosseuraamusalalla

Laajuus: 5 op

Ajoitus: Teoriajakso 1

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- tietää Rikosseuraamuslaitoksen organisaation rakenteet ja toiminnan tarkoituksen
- tuntee vartijan perustehtävät ja soveltaa vastuuvirkamiesmallin toimintaperiaatteita työssään
- soveltaa valtion virkamieslain sekä hallintolain keskeisimpiä sisältöjä työssään
- tuntee valtion työehtosopimuksen keskeisimmät sisällöt
- ymmärtää työsuojelutoiminnan periaatteet
- tuntee Rikosseuraamuslaitoksen työhyvinvoinnin prosessit

Sisällöt

- Rikosseuraamuslaitos organisaationa ja sen tehtävät
- vartijan toimenkuva ja toimivaltuudet
- vastuuvirkamiesmalli
- virkamieslaki
- hallintolaki
- VES
- työsuojelu
- työhyvinvointi: varhaisen tuen ja kiusaamisen ja epäasiallisen kohtelun prosessit, työyhteisösovittelu

Opintojakson arviointi

Välitehtävät (hyväksytty – täydennettävä – hylätty)

Arvosana tulee lopputentin perusteella

Arviointiasteikko 0–5 (0 = hylätty)

Kirjallisuus ja / tai muu lähdemateriaali

Valtion virkamieslaki (19.8.1994/750).

Valtion virka- ja työehdot 2020–2022, Valtiovarainministeriön julkaisuja – 2020:48.

Mäenpää Olli (2016 tai uudempi) Hallintolaki ja hyvän hallinnon takeet, Otava kirjapaino Oy. Virkamieseettinen toimintaohje (2021) Valtiovarainministeriö. Varhaisen tuen malli Rikosseuraamuslaitoksella. Kiusaamisen ja epäasiallisen kohtelun prosessi Rikosseuraamuslaitoksella. Vastuuvirkamies vankilassa materiaalipaketti.

eOppiva: Valtion virka- ja työehtosopimukset, Hallintolaki haltuun, Työhyvinvoinnin viitekehyksiä, Voikaa hyvin! Työhyvinvoinnin rakennuspalikoita.

Vastuuopettaja

Joona Högnäs

A012 Perus- ja ihmisoikeudet sekä ammattietiikka

Laajuus: 5 op
Ajoitus: Teoria 2

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- tuntee ihmis- ja perusoikeudet ja osaa huolehtia siitä, ettei perusoikeuksia rajoiteta ilman laillista perustetta
- ymmärtää miten vapautensa menettäneiden oikeuksien toteutumista ja heidän kohteluaan valvotaan
- osaa käyttää etiikan peruskäsitteitä tuntien niiden merkityssisällön
- osaa etiikan perusteorioiden tunnuspiirteet sekä osaa arvioida ja pohtia eettisiä valintoja niistä käsin
- osaa tunnistaa eettisesti haastavat työelämän tilanteet sekä toimia niissä lainalaisesti ja ammattieettisesti hyväksyttävällä tavalla asiakaslähtöisesti/vuorovaikutteisesti

Sisällöt

- ihmis- ja perusoikeudet sekä keskeisimmät vankeinhoitoa koskevat ihmisoi keusasiakirjat ja -sopimukset
- oikeus elämään, henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen sekä perusoikeuksien rajoittaminen
- Euroopan kidutuksen vastaisen komitean toiminta (CPT)
- YK:n kidutuksen vastainen valvontajärjestelmä sekä kansallisen valvontaeli men toiminta (EOA)
- etiikan peruskäsitteet ja perusteoriat / suuntaukset
- vartijan ammatillisuus ammattieettisten haasteiden valossa rikosseuraamusalalla

Opintojakson arviointi

Tentti / tentit. Arviointiasteikko 0–5

Kirjallisuus ja muu oppimateriaali

Suomen perustuslaki (731/1999) 1-2 luku, vankeuslaki soveltuvien osien.

Euroopan ihmisoikeussopimus v. 1950 ja sen lisäpöytäkirjat.

Ministerikomitean suositus jäsenvaltioille eurooppalaisista vankeinhoitosäännöistä 2020. YK:n vankeinhoidon vähimmäissäännöt eli Nelson Mandela -säännöt.

Ihmis- ja perusoikeuksia sekä vankeinhoitoa käsittelevä oppikirjallisuus.

Ammattietiikkaa käsittelevä artikkeli ja soveltuvat otteet oppiteoksista.

Luentomateriaali ja verkkomateriaali.

Vastuuopettaja

Yliopettaja Johanna Hietapakka

A013 Rangaistusjärjestelmät

Laajuus: 5 op

Ajoitus: Teoriajakso 1

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää rankaisemisen oikeutukseen liittyvät eettiset periaatteet
- tuntee rankaisemisen historiaa ja kehityksen vaiheita
- osaa analysoida kriminaalipolitiikan kehitysvaiheita ja tehdä kansainvälistä vertailua

Sisällöt

- rankaisun oikeutus
- seuraamusmuotojen historiallinen ja kansainvälinen kehitys
- rankaisun hyödylliset tehtävät
- kriminaalipolitiikan muutos ja rankaisun tulevaisuus

Opintojakson arviointi

Arvosana muodostuu hyväksytyistä oppimistehtävistä sekä esseen ja tentin arvostuksesta. Arviointiasteikko 0–5

Kirjallisuus ja/tai muu lähdemateriaali

Laine, Matti. Kriminologia ja rankaisun sosiologia. Tietosanoma Oy, 2014. Soveltuvien osien. Kivivuori, Janne et al. Kriminologia – rikollisuus ja kontrolli muuttuvassa yhteiskunnassa. Gaudeamus 2018. Soveltuvien osien. Kainulainen, S. & Saari, J. (toim.) Suomalainen vanki. Arjen rakenteet ja elämänlaatu vankilassa. Vastapaino 2021. Soveltuvien osien. Muu opettajan jakama materiaali.

Vastuunopettaja

Olli Kaarakka

A014 Vankeusrangaistusten täytäntöönpano

Laajuus: 5 op

Ajoitus: Teoriajakso 1

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- osaa kuvata Rikosseuraamuslaitoksen tavoitteet ja tuntee organisaation rakenteet
- kykenee ottamaan vastuuta ja toimimaan rikosseuraamusalan arvojen mukaisesti
- soveltaa ammattieettisiä periaatteita sekä tuntee Rikosseuraamuslaitoksen vision ja strategian
- osaa tulkita tutkinta- ja vankeuslain faktatietoa, sisältöä ja tavoitteita, sekä perustella työssä tarvittavat toimenpiteet ja päätökset sen mukaisesti, pystyy tuomaan lainsäädännön hallinnan esille ratkaisumalleissaan
- tuntee täytäntöönpanon periaatteet
- ymmärtää vankeuslain ja tutkintavankeuslain määrittämät toimintavaltuudet
- tuntee täytäntöönpanoprosessin ja vapaudessa suoritettavien rangaistusten sisällöt

Sisällöt

- rangaistusten täytäntöönpanon tavoitteet ja eteneminen eri seuraamusmuodoissa
- rikosseuraamuslaitoksen organisaatio, strategia, arvot ja tavoitteet
- tutkintavankeuden toimeenpano ja tutkintavangin asema
- yhdyskuntaseuraamukset ja niiden toteuttaminen käytännössä

Opintojakson arviointi

Kirjallinen tentti

Työssäoppimistehtävät yhdyskuntaseuraamuksista

Työssäoppimisjakso yhdyskuntaseuraamustoimistolla

Opintojakson arvosana muodostuu kirjallisen kokeen ja työssäoppimistehtävien perusteella.

Arviointiasteikko 0–5

Kirjallisuus ja muu oppimateriaali

Myhrberg, Pertti: Vankeuden täytäntöönpano (2.uud.p). RSKK. Oppikirja 1/2016.

Hartoneva, A., Mohell, U., Pajuoja, J. ja Vartia, M. Yhdyskuntaseuraamukset ja vankeus. 2015. Rangaistusten täytäntöönpanosta vastaavaa henkilöstöä koskeva suositus. VHKK:n julkaisu 3/1999. Vankeuslaki luvut 1-11, 13-14 ja 19-22 sekä soveltuvin osin asetus vankeudesta. Tutkintavankeuslaki luvut 1-7, 9 ja 14-17 ja soveltuvin osin asetus tutkintavankeudesta. Laki Rikosseuraamuslaitoksesta. Asetus Rikosseuraamuslaitoksesta. Laki ja asetus yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta. Rikoslaki 2 c luku. Asetus ehdonalaisen vapauden valvonnasta. Rangaistusten täytäntöönpanon aloitukseen liittyvät normistot sekä muut Rikosseuraamuslaitoksen määräykset ja ohjeet soveltuvin osin (www.rikosseuraamus.fi – seuraamukset ja säännökset - säännökset).

Vastuupettaja

Yliopettaja Johanna Hietapakka

A015 Yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpano

Laajuus: 2 op

Ajoitus: Teoriajakso 2

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- tuntee käytössä olevat yhdyskuntaseuraamukset
- tietää, miten yhdyskuntaseuraamuksia toteutetaan rikosseuraamuslaitoksella
- tuntee tukipartiotyön tarkoituksen ja tehtävän
- ymmärtää yhdyskuntaseuraamusten merkityksen osana rikosseuraamuslaitoksen tavoitteiden toteuttamista

Sisällöt

- mitä yhdyskuntaseuraamustyö on
- yhdyskuntaseuraamusten kehitys Suomessa
- yhdyskuntaseuraamukset ja niiden toteuttaminen käytännössä
- yhdyskuntaseuraamukset ja rikolliseen käyttäytymiseen vaikuttaminen
- yhdyskuntaseuraamustoimistolla tehtävä työ
- tukipartion ohjaajan tehtävät
- rikosasioiden sovittelu

Opintojakson arviointi

Oppituntitehtävät

Oppimistehtävä

Arviointiasteikko hyväksytty–hylätty

Kirjallisuus ja/tai muu lähdemateriaali

Verkkomateriaali.

Yhdyskuntaseuraamuksiin liittyvät lait ja asetukset (finlex.fi, edilex.fi).

Hartoneva, A., Mohell, U., Pajuoja, J. ja Vartia, M. Yhdyskuntaseuraamukset ja vankeus. 2015 (Soveltuvien osien). Opettajan osoittama materiaali.

Vastuuopettaja

Otso Lapinleimu

Turvallisuus ja valvonta

A021 Vankilaturvallisuus

Laajuus: 3 op

Ajoitus: Teoriajakso 1

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- osaa käyttää erilaisia rikosseuraamusalalla käytössä olevia turvajärjestelmiä ja
- tuntee niiden toimintaperiaatteet ja raportoi erilaisissa vika-, häiriö- ja ongelmatilanteissa
- tunnistaa kokonaisturvallisuuden osa-alueet ja ymmärtää turvallisuuden hallintaan liittyvät peruseriaatteet
- tunnistaa työympäristöön liittyvät turvallisuusriskit ja osaa toimia ne huomioiden

Sisällöt

- tele- ja turvatekniikka
- läpivalaisukoulutus
- työturvallisuus ja vankilarikollisuus
- turvallisuusjohtaminen, turvallisuuden osa-alueet ja riskienhallinta
- rikosseuraamuslaitoksen turvallisuusstrategia ja linjaukset
- fyysisen/psyykkisen väkivallan kohtaaminen vankilassa ja jälkipuinti (TUVA-vartija)
- kriisiviestintä
- vankivalokuvaus ja henkilötuntomerkit
- maksukorttijärjestelmä

Opintojakson arviointi

Arviointiasteikko 0–5

Kirjallisuus ja/tai muu lähdemateriaali

Junninen, Mika. Suomalaisten vankiloiden turvallisuus. RSKK. Julkaisuja 5/2008.
 Myhrberg, Pertti: Vankeuden täytöntöönpano [2.uud.p]. RSKK. Oppikirja 1/2016.
 Paasonen, Jyri: Rikosseuraamuslaitoksen turvallisuuden ja valvontatyön ulkoinen arviointi. Rikosseuraamus-laitoksen monisteita 2/2021. Holopainen, Jari-Pekka: Selvitys Rikosseuraamuslaitoksen kyvystä vastata järjestäytyneen rikollisuuden asettamiin haasteisiin. Rikosseuraamuslaitoksen monisteita 3/2021. Rikosseuraamuslaitoksen turvallisuusstrategia ja linjaukset (voimassa olevat).
 Työturvallisuuslaki. Vankeuslaki ja sitä tarkentavat asetukset.
 Tutkintavankeuslaki ja sitä tarkentavat asetukset.
 Rikosseuraamuslaitoksen määräykset ja ohjeet (www.rikosseuraamus.fi).
 Opintojaksolla jaettava materiaali.

Vastuupettaja

Antti Hamari

A022 Tarkastustoiminta

Laajuus: 3 op

Ajoitus: Teoriajakso 1

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- suorittaa erilaisia tilatarkastuksia
- suorittaa tila-, turva- ja henkilöntarkastuksia ammattieettisesti, ihmisarvoa kunnioittaen
- toimia tarkastusryhmän jäsenenä erityistarkastuksessa
- kirjoittaa raportteja asiallisella, selkeällä ja ymmärrettävällä kielellä
- ymmärtää arkaluontaisen vihjetiedon vastaanottamisen ja käsittelemisen työssään
- ymmärtää toimissaan maalittamisen ja siltä suojautumisen
- ymmärtää tarkastustoiminnan osana päihdevalvontaa ja laitosturvallisuutta
- ymmärtää turvallisen työotteen ja toteuttaa sitä toiminnassaan
- ymmärtää tutkinnan turvaamisen ja osaa toteuttaa sitä tarvittavissa tilanteissa

Sisällöt

- erityistarkastus
- raportointi
- tilatarkastukset
- turva- ja henkilöntarkastukset, henkilönkatsastus
- tutkinnan turvaaminen
- vankila-aikaisten rikosten ennaltaehkäisy ja arkaluontoisen tiedon vastaanottaminen sekä käsittely
- vartijan perustyötä ohjaava normisto

Opintojakson arviointi

Arviointiasteikko 0–5

Kirjallisuus ja / tai muu lähdemateriaali

Eurooppalaiset vankeinhoitosäännöt. Rikosseuraamuslaitos 2021.

Oikarinen, Juho. Näkökulmia ja kokemuksia arkaluontoisen vankitiedon hankinnasta. RSKK. Opinnäytetyö 2016. Rikosseuraamuslaitoksen ohje henkilöntarkastuksesta 1/004/2015. Rikosseuraamuslaitoksen menettelytapaohje vankitietojärjestelmän ilmoituksista 5/004/2017. Tutkintavankeuslaki luvut 11, 12 sekä niitä täsmentävä normisto. Vankeuslaki luvut 16, 17 sekä niitä täsmentävä normisto. Yhdistyneiden kansakuntien vankeinhoidon vähimmäissäännöt. Rikosseuraamuslaitos 2017.

Vastuuopettaja

Eero Komulainen

A023 Valvontatoimenpiteet

Laajuus: 2 op
Ajoitus: Teoriajakso 1

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- hallitsee valvontatoimenpiteet ja osaa suorittaa ulkopuolisten yhteyksien valvontaa
- osaa toimia asunto-osastolla ja kuljetuksissa ammattieettisesti ja ihmisarvoa kunnioittaen
- hallitsee turvaamistoimenpiteet ja osaa toimia niissä ammattieettisesti ja ihmisarvoa kunnioittaen
- tunnistaa kurinpitoprosessin vaiheet ja tuntee kurinpitorangeistukset

Sisällöt

- vastaanotto, päihdevalvonta ja vangin perehdyttäminen
- kurinpito
- turvaamistoimenpiteet
- vanginkuljetus ja saattovartiointi
- tapaamiset, kirjeet, puhelut, poistumisluvat

Opintojakson arviointi

Arviointiasteikko 0 – 5

Kirjallisuus ja/tai muu lähdemateriaali

Myhrberg, Pertti: Vankeuden täytäntöönpano (2.uud.p). RSKK. Oppikirja 1/2016.
 Junninen, Mika: Suomalaisten vankiloiden turvallisuus. RSKK. Julkaisuja 5/2008.
 Paasonen, Jyri: Rikosseuraamuslaitoksen turvallisuuden ja valvontatyön ulkoinen arviointi. Rikosseuraamuslaitoksen monisteita 2/2021. Rikosseuraamuslaitoksen turvallisuusstrategia ja linjaukset (voimassa olevat). Päihdevalvonnan opas. Rikosseuraamusalan käsikirjoja 2/2008. Vankeuslaki ja sitä tarkentavat asetukset. Tutkintavankeuslaki ja sitä tarkentavat asetukset. Rikosseuraamuslaitoksen määräykset ja ohjeet (www.rikosseuraamus.fi). Opintojaksolla jaettava materiaali.

Vastuuopettaja

Antti Hamari

A025 Erityistilanteiden hallinta

Laajuus: 8 op
Ajoitus: Teoriajakso 1 ja 2

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- osaa kriisi- ja konfliktitilanteiden ratkaisussa ja estämisessä käytettävät yleisimmät vaihtoehtoiset keinot ja suunnitelmamallit sekä osaa valita ja soveltaa niitä

- suoriutuu ryhmän jäsenenä ja osaa selittää johtosuhteet sekä osaa puhua, puhuttaa ja käskyttää kriisi- ja konfliktitilanteissa
- suhteuttaa toimintansa vaativissa tilanteissa ja ymmärtää viranomaisyhteistyön merkityksen sekä kommunikoida VIRVE-päätelaitteella
- tunnistaa voimankäyttöä ja voimankäyttövälineitä säätelevän normiston sekä virkamiehen aseman sekä tekee ratkaisuja, jotka vähentävät tarvetta turvautua voimakeinoihin
- hallitsee perustiedot ensiavusta, paloturvallisuudesta ja osaa käyttää alkusammutuskalustoa

Sisällöt

- tilanteiden ja toiminnan juridinen perusta
- ongelmatilanteiden ennakointi
- voimankäyttötilanteiden arvioiminen ja aggressiivisen henkilön rauhoittaminen
- voimankäytön taktiikka
- vaativien ja yhteistoimintatilanteiden johtamisen merkitys ja ryhmätoiminta
- voimankäyttöä, hätävarjelua, turvaamistoimenpiteitä, pakkotilaa, yleistä kiinniotto-oikeutta ja voimankäyttövälineitä säätelevät normit
- OC-sumuttimen, teleskooppipatukan ja etälamauttimen käyttäjäkoulutus: välineiden esittely, edut ja haitat, ominaisuudet, perustekniikat, mahdollinen altistuminen ja ensiapu, välineestä luopuminen/välineen vaihto, välineen riiston esto, sovelletut harjoitukset sekä simuloidussa uhkatilanteessa toimiminen
- koirakon toiminta vankilassa
- ensiapu 1 kurssi
- vankilan paloturvallisuus
- toiminta palotilanteessa ja sellistä pelastaminen
- pelastussuunnitelmat

Opintojakson arviointi

Kriisi- ja konfliktitilanteet: Kirjalliset yksilö- ja/tai ryhmätestit, osaamisen näytöt, toiminnalliset testit sekä oppimistehtävät.

Ensiapu ja palosuojelu: Käytännön testit ja kirjallinen testi.

Arvosana muodostuu kirjallisten ja toiminnallisten testien sekä oppimistehtävien pohjalta. Arviointiasteikko 0–5 (0 = hylätty)

Kirjallisuus ja/tai muu lähdemateriaali

Halonen, Jukka ja Lampinen, Marko: Voimankäytön taktiikasta. VHT-tutkielma. VHKK 2005. Tekijöiden päivittämä versio 2010. Hattuniemi, Asko ja Haapalainen, Esa: Vankeinhoidon fyysisen itsepuolustuksen ja voimakeinojen käytön perustekniikkaa. Tukimateriaalia kouluttajille. CD-ROM. VHKK 2005. Myhrberg, Pertti: Vankeuden täytöntöönpano (2.uud.p). RSKK. Oppikirja 1/2016. Sisäministeriö. Kansallinen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennalta ehkäisytoimenpideohjelma 2019-2023. Sisäministeriön julkaisu 2020:1. Vankeuslaki, tutkintavankeuslaki, rikoslaki ja pakkokeinolaki sekä niitä täsmentävä normisto sekä muut Ri-kosseuraamuslaitoksen määräykset ja ohjeet (www.rikosseuraamus.fi). Muu oppitunneilla jaettu materiaali.

Vastuuopettaja

Vesa Jäntti

A026 Itsepuolustus ja voimakeinojen käyttö

Laajuus: 5 op

Ajoitus: Teoriajakso 1

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- osaa tarvittaessa puolustaa itseään ja muita
- käyttää voimakeinoja ja tähän opintojaksoon kuuluvia Rikosseuraamuslaitoksen voimankäyttö- ja sitomisvälineitä ammatillisesti ja vastuullisesti
- tekee ratkaisuja, jotka vähentävät tarvetta turvautua voimakeinoihin
- ottaa huomioon oman ja muiden turvallisuuden kannalta oleelliset asiat

Sisällöt

- toiminta yksin, pareittain ja ryhmässä, perustekniikkaa ja taktiikkaa
- itsepuolustus: asennot ja liikkuminen, etäisyyden pitäminen, kaatumistekniikat, torjunnat, irrottautumis- ja vapautumisotteet
- voimakeinojen käyttö: haltuunotto, kaadot ja maahanviennit, hallinta- ja kuljetusotteet sekä turvatarkastus
- voimankäyttö- ja sitomisvälineiden käyttö: käsiraudat, henkilön sitomiseen tarkoitetut muoviset siteet, suojakilpi, patukka ja teleskooppipatukka

Arviointimenetelmät ja arviointi

Osaamisen näytöt: Itsepuolustusnäyttö, voimankäyttönäyttö 1 (voimankäyttö yksin ja parityöskentelynä) ja voi-mankäyttönäyttö 2 (ryhmätoiminta)

Opintojakson hyväksytty suorittaminen vaatii opiskelijalta aktiivista osallistumista opetukseen sekä näyttöjen ja testin läpäisemistä hyväksytysti

Arviointiasteikko hyväksytty / hylätty

Vastuuopettaja

Opettaja Asko Hattuniemi

A027 Dynaaminen turvallisuus

Laajuus: 4 op

Ajoitus: Teoriajakso 2

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- tunnistaa dynaamisen turvallisen keskeiset elementit
- suhteuttaa omaa toimintaa ympäröivään työskentelykulttuuriin
- tulkitsee ihmisen käyttäytymisen lainalaisuuksia
- tulkitsee asiakkaan palveluntarvetta ja ohjaa asiakasta soveltuvien palveluiden piiriin
- arvioi vankia koskevan päätöksenteon ottaen huomioon turvallisuusnäkökohdat

Sisällöt

- vankituntemus ja vangin kanssa työskentely
- dynaamisen turvallisuuden tausta, tavoitteet ja merkitys
- lähityön kehitys ja tavoitteet
- uhkaavan henkilön kohtaaminen
- verbaalinen ja non-verbaalinen vuorovaikutus
- turvallisuusnäkökohdat poistumislupa- ja tapaamisasioissa sekä valvotun koevapauden suunnittelussa

Opintojakson arviointi

Arviointiasteikko 0–5

Kirjallisuus ja / tai muu lähdemateriaali

Mönkkönen, K. 2018. Vuorovaikutus asiakastyössä: asiakkaan kohtaaminen sosiaali- ja terveysalalla. Gaudeamus. Soveltuvien osien.

Rikosseuraamuslaitoksen turvallisuuslinjaukset.

Ylisassi, H., Seppänen, L., Uusitalo, H., Kalavainen, S., & Piispanen, P. 2016.

Aktivoiva lähityö: Vankiloiden valvonta- ja ohjaushenkilöstö vuorovaikutuksellista lähityötä kehittämässä. Rikosseuraamuslaitoksen julkaisuja, 2/2016.

Muu opettajan osoittama materiaali.

Vastuuopettaja

Marleena Lempiäinen

Rikolliseen käyttäytymiseen vaikuttaminen

A031 Erilaiset ryhmät vankilassa

Laajuus: 4 op
Ajoitus: Teoriajakso 2

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- tunnistaa erilaisia ryhmäilmiöitä
- toteuttaa ammatillista vuorovaikutusta erilaisten asiakkaiden kanssa
- tunnistaa oman institutionaalisen roolinsa ja sen vaikutukset vuorovaikutukseen

Sisällöt

- ryhmäilmiöt
- nais erityisyys: naiset rikoksentekijöinä ja uhreina
- nuoret vangit
- radikalisaatio ja väkivaltainen ekstremismi
- monikulttuurisuus
- lapsi- ja perhetyö
- JR-vangit

Opintojakson arviointi

Arviointiasteikko 0–5

Kirjallisuus ja/tai muu lähdemateriaali

Kopakkala, A. 2005. Porukka, jengi, tiimi: ryhmädynamiikka ja siihen vaikuttaminen. Edita. Muu opettajan osoittama materiaali.

Vastuuopettaja

Marleena Lempiäinen

A032 Kriminologia: Rikollisuus ilmiönä

Laajuus: 5 op

Ajoitus: Teoriajakso 2

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää miten rikollisuutta tutkitaan
- tuntee rikollisuuteen liittyviä keskeisiä piirteitä
- osaa yhdistää rikoksentekijän kanssa tehtävän työn laajempaan teoriapohjaan

Sisällöt

- rikollisuus ja poikkeavuus
- kriminologian synty ja kehitys
- rikollisuuden syyt
- suomalainen rikollisuus
- rikollisuuteen vaikuttaminen ja siitä irrottautuminen

Opintojakson arviointi

Arvosana muodostuu hyväksytyistä oppimistehtävistä ja tentin arvosanasta. Arviointiasteikko 0–5

Kirjallisuus ja / tai muu lähdemateriaali

Laine, Matti. Kriminologia ja rankaisun sosiologia. Tietosanoma Oy, 2014. Soveltuvin osin. Rikollisuustilanne. Viimeisin laitos. Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti. Soveltuvin osin. Kivivuori, Janne et al. Kriminologia – rikollisuus ja kontrolli muuttuvassa yhteiskunnassa. Gaudeamus 2018. Soveltuvin osin. Muu opettajan jakama materiaali.

Vastuuopettaja

Olli Kaarakka

A033 Rangaistusajan suunnitelmien toteuttaminen

Laajuus: 4 op

Ajoitus: Teoriajakso 2

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää rangaistusajan suunnitelmallisen toteuttamisen lainsäädännölliset lähtökohdat
- ymmärtää rikollisen käyttäytymisen yksilöpsykologisia lähtökohtia sekä tuntee oikeuspsykologisen arvioinnin perusteet rikollisen käyttäytymisen arvioinnissa
- ymmärtää perusteet, kuinka tuomitulle laaditaan yksilöllinen rangaistusajan suunnitelma riski- ja tarvearvioon perustuen
- osaa käyttää rangaistusajan suunnitelmaa tavoitteellisessa työskentelyssä tuomitun kanssa, osaa ohjata ja tukea tuomittua edistämään rangaistusajan suunnitelman toteutumista
- ymmärtää rangaistusajan suunnitelman tavoitteiden kokonaisseurannan periaatteet ja osaa arvioida tuomitun edistymistä rangaistusajan suunnitelman tavoitteiden, tavoitteiden suuntaisen toiminnan ja arkipäivän havaintojen perusteella itsenäisesti ja osana moniammatillista työryhmää
- ymmärtää valvotun koevapauden lähtökohdat

Sisällöt

- **moduuli 1:** rangaistusajan suunnitelmat ja lainsäädäntö: vankeuslaki, valtioneuvoston asetus vankeudesta 548/2015 ja EOA:n kantelut rangaistusajan suunnitelmalliseen toteuttamiseen liittyen
- **moduuli 2:** rikolliseen käyttäytymiseen vaikuttaminen: arvioinnista kuntoutukseen
- **moduuli 3:** rangaistusajan suunnitelmien seuranta: tavoitteiden edistymisen kokonaisseuranta; toiminnan toteutumisen seuranta; arkipäivän havainnot
- **moduuli 4:** valvottu koevapaus

Jokainen moduuli sisältää useita tehtäviä, jotka tehdään itsenäisesti. Kaikki tehtävät tulee palauttaa määräpäivään mennessä.

Opintojakson arviointi

Opintojakson arvosana muodostuu neljän moduulin tehtävien arvosanojen keskiarvona.

Kirjallisuus ja/tai muu lähdemateriaali

Opettajan osoittama materiaali (kirjallisuus/materiaali on kuvattu kussakin moduulissa). Vankeuslaki.

Valtioneuvoston asetus 548/2015 vankeudesta.

EOA:n kantelut rangaistusajan suunnitelmalliseen toteuttamiseen liittyen.

Vastuuopettaja

Nina Nurminen

A034 Ohjelmatyön perusteet

Laajuus: 2 op

Ajoitus: Teoriajakso 2

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää Rikosseuraamuslaitoksessa toteutettavan ohjelmatyön perusteet
- tunnistaa vankiloissa toteutettavat ohjelmat ja niiden merkityksen vangin kuntoutusprosessissa
- osaa soveltaa ohjelmatyön perusteita rikoksesta tuomitun kanssa tehtävässä lähityössä

Sisällöt

- **moduuli 1:** ohjelmatyön taustalla vaikuttavat teoriat
- **moduuli 2:** rikosseuraamuslaitoksessa toteutettavat ohjelmat

Opintojakson arviointi

Opintojakson arvosana muodostuu kahden moduulin tehtävien arvosanojen keskiarvona. Arviointiasteikko 0–5 (0 = hylätty)

Kirjallisuus ja / tai muu lähdemateriaali

Ohjelmatyön linjaukset vuosille 2021–2024 (Tuija Muurinen ja Tiina Vogt-Airaksinen, Diaarinumero 4/400/2021, Julkinen).

Tyni, S. Vankeinhoidon vaikuttavuus. Onko kuntoutukselle tilastollisia perusteita? Rikosseuraamuslaitoksen julkaisuja 1/2015.

Tyni, S. Vankien Uusintarikollisuus vuosina 2000–2012 ja vankeuslain kokonaisuusuudistuksen uusintarikollisuusvaikutukset. Oikeus 2020 (49); 1: 47–73.

Tyni, S & Aaltonen, M. Vankeusaikaisten kuntoutusohjelmien vaikutusarvioinnit ja arvioitavuus. Kriminologia (Kriminologia 1/2021).

Opettajan osoittama materiaali.

Vastuuopettaja

Sonja Holopainen

A035 Kriminaalipsykologia ja mielenterveystyö

Laajuus: 2 op

Ajoitus: Teoriajakso 2

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää traumatietoisien työotteiden merkityksen
- tuntee mielenterveyden keskeisen lainsäädännön ja mielenterveyspalvelut
- tunnistaa yleisimmät mielenterveyshäiriöt ja niiden arviointivälineet
- ymmärtää rikoksesta tuomitun psyykkiset kriisit ja osaa soveltaa tietoa lähityössä
- tunnistaa ja osaa ohjata rikoksesta tuomitun mielenterveyspalveluihin
- ymmärtää itsemurhien ehkäisyn merkityksen ja soveltaa tietoa vangin kohtaamisessa

Sisällöt

- **moduuli 1:** mielenterveyden häiriöt ja niiden arviointi sekä hoito
- **moduuli 2:** mielenterveystyö rikosseuraamusalalla
- **moduuli 3:** itsemurhien ehkäisy
- **moduuli 4:** omahoito-ohjelmat

Opintojakson arviointi

Opintojakson arvosana muodostuu neljän moduulin tehtävien arvosanojen keskiarvona. Arviointiasteikko 0–5 (0 = hylätty)

Kirjallisuus ja/tai muu lähdemateriaali

Enberg-Viljakainen, N, Haapa-aho, E & Valkiala, P. YAMK opinnäytetyö 2020.
Vankien mielenterveyden edistäminen. Diakonia-ammattikorkeakoulu 2020.
Itsemurhien ehkäisy ja kiireellisen hoidon tarpeen arviointi rikosseuraamusalalla. Rikosseuraamuslaitos 2014. Saari, S., Kantanen, I., Kämäräinen, L., Parviainen, K., Valoaho, S. & Yli-Pirilä P. (toim.). Hädän hetkellä. Psyykkisen ensiavun opas. Duodecim ja Punainen risti, 2009. Nordling, E. & Toivio, T.
Mielenterveyden psykologia. Edita, 2013. Soveltuvien osien. Mielenterveystyötä koskeva lainsäädäntö. Opettajan osoittama materiaali.

Vastuuopettaja

Sonja Holopainen

A036 Motivoiva keskustelu

Laajuus: 5 op

Ajoitus: Teoriajakso 1 ja 2

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- soveltaa motivoivan keskustelun teoriaa lähityössä
- käyttää motivoivan keskustelun menetelmiä ammatillisena työvälineenä
- hyödyntää motivoivan keskustelun periaatteita ja menetelmiä lisätäkseen rikoksesta tuomitun valmiuksia rikoksettomaan elämäntapaan
- reflektoi omaa työskentelyään vuorovaikutussuhteessa

Sisällöt

- motivoivan keskustelun teoria
- motivoivan keskustelun periaatteet ja menetelmät
- muutosvaihemalli ja sen merkitys vuorovaikutuksessa

Opintojakson arviointi

Oppimistehtävät arvioidaan asteikolla hyväksytty / hylätty.

Arviointiasteikko 0–5 (0 = hylätty)

Kirjallisuus ja / tai muu lähdemateriaali

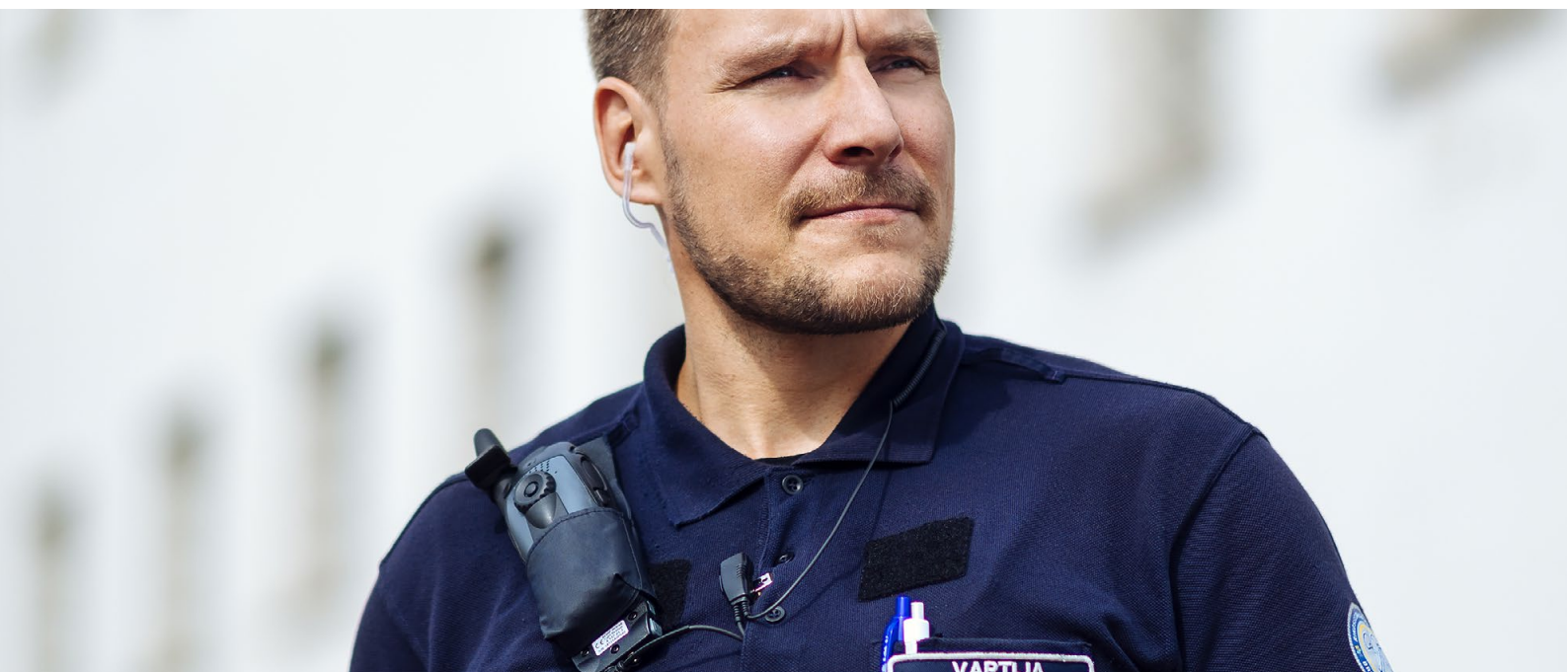
Koski-Jännes, A., Riittinen, L. & Saarnio, P. 2008. Kohti muutosta. Tammi.

Miller, W. & Rollnick, S. 2013. Motivational interviewing – helping people change. The Guilford Press.

Oksanen, J. 2014. Motivointi työvälineenä. PS-kustannus.
Opettajan osoittama materiaali.

Vastuunopettaja

Sonja Holopainen

A037 Päihdetyö

Laajuus: 2 op

Ajoitus: Teoriajakso 2

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- tuntee päihdepalvelujärjestelmän sekä keskeisen lainsäädännön
- tietää yleisimmät päihteet ja osaa soveltaa tietoa lähityössä
- tunnistaa keskeisimmät päihdeongelmat ja niiden arviointivälineet
- tunnistaa ja osaa ohjata rikoksesta tuomitun päihdepalveluihin

Sisällöt

- moduuli 1: päihteet
- moduuli 2: keskeiset päihteiden käytöstä aiheutuvat ongelmat ja haitat yksilölle ja yhteiskunnalle
- moduuli 3: päihdetyö rikosseuraamusallalla
- moduuli 4: päihteiden käytön puheeksi otto -menetelmä

Jokainen moduuli sisältää tehtäviä, jotka tehdään itsenäisesti. Kaikki tehtävät tulee palauttaa määräpäivään mennessä.

Opintojakson arviointi

Opintojakson arvosana muodostuu neljän moduulin tehtävien arvosanojen keskiarvona. Arviointiasteikko 0–5 (0 = hylätty)

Kirjallisuus ja/tai muu lähdemateriaali

Käypähoitosuositukseset.

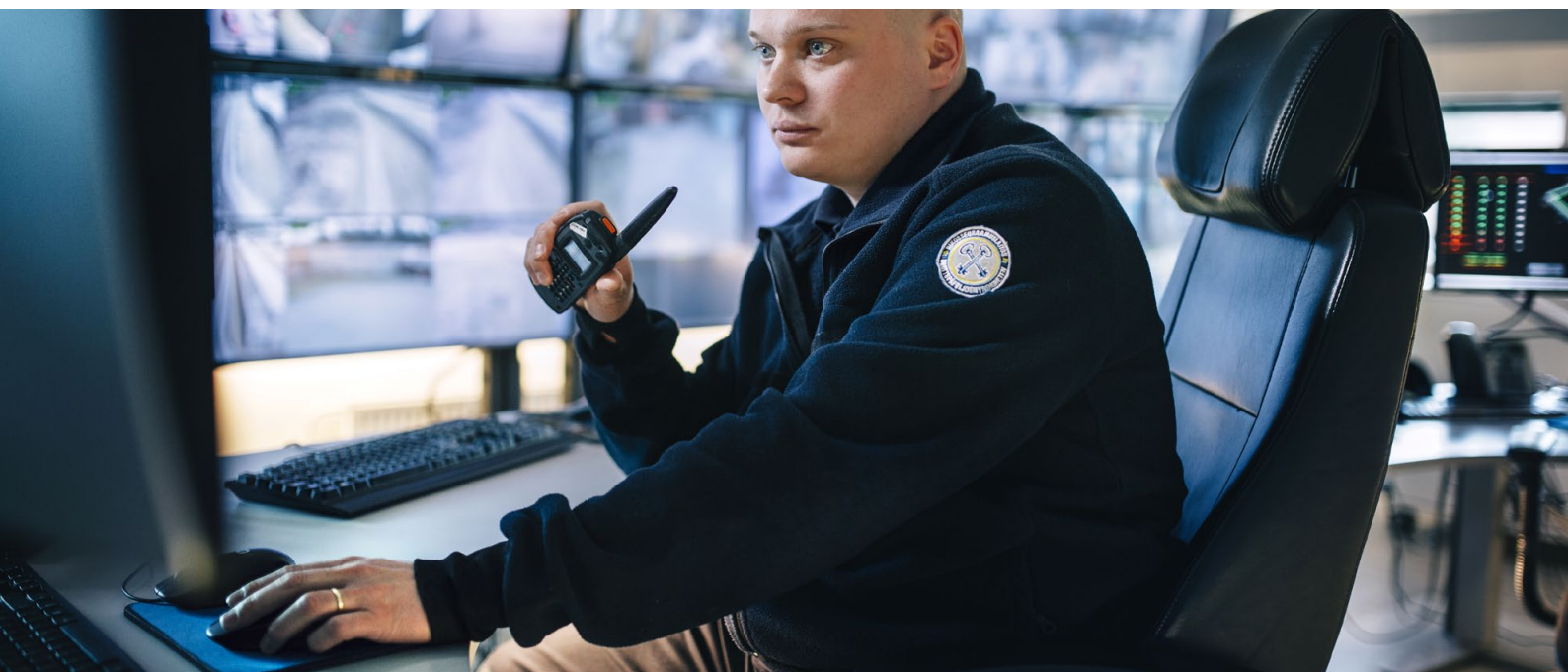
Puheeksi otto -menetelmä - ohjaajan käsikirja.

Päihdetyötä koskeva lainsäädäntö.

Opettajan osoittama materiaali.

Vastuuopettaja

Sonja Holopainen

A038 Lääkkeenanto

Laajuus: 5 op

Ajoitus: Teoriajakso 1

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- tietää keskushermostoon vaikuttavien lääkkeiden anto-oikeudet ja tietää mikä ero on lääkkeen antamisella ja lääkkeen jakamisella ja ymmärtää lääkehoidon vastuukysymykset vartijan ja sairaanhoitajan tehtävien välillä
- tuntee PKV-lääkkeiden ominaisuudet, käyttö-, yhteis- ja haittavaikutukset sekä mahdolliset vaara- ja väärinkäyttötilanteet
- tietää suun kautta annettavien eri lääkemuotojen ominaisuudet ja keskeisten vankilassa käytettävien lääkeaineiden vaikutustavat
- toteuttaa lääkkeen antamisen vankipotilaalle (henkilöllisyyden todentaminen, oikea antotapa ja anto-ajankohta)

Sisällöt

- lääkehoidon säädökset ja vastuukysymykset
- lääkemuodot ja antotavat
- mitä osaamista lääkkeen antaminen edellyttää – vankilaan liittyvät erityishaasteet
- yleisimpien kansansairauksien lääkkeet ja lääkehoito
- lääkkeiden vahvuudet ja lääkelaskujen perusteet
- psykiatrinen lääkehoito
- PKV-lääkkeet, luvat ja toimintatavat
- lääkkeet päihteenä, päihdetyön lääkkeet

Opintojakson arviointi

Arviointiasteikko hyväksytty–hylätty

Näyttö hyväksytty–hylätty

Kirjallisuus ja / tai muu lähdemateriaali

Opettajan osoittama materiaali.

Vastuuhenkilö

Heli Niskanen

ON 1 opinnäytetyö/kehittämistehtävä

Laajuus: 5 op

Ajoitus: Teoriajakso 1 ja 2

Opintojakson tavoitteet

Opiskelija

- osoittaa, kehittää ja syventää ammatillista osaamistaan valitsemassaan teemassa
- kehittää oppimisen ja tiedonhankinnan valmiuksiaan
- kehittää valmiuksiaan kirjoittaa perusteltua asiatekstiä
- lisää omatoimisuutta sekä itsearviointi- ja yhteistyötaitojaan
- kehittää ja kehittyä työelämän käytännöissä

Sisällöt

- opinnäytteen / kehittämistehtävän suunnittelu ja tiedonhankinta
- seminaarityöskentely ryhmissä
- opinnäytteen / kehittämistehtävän esittäminen ja arviointi

Opintojakson arviointi

Arviointiasteikko 0–5

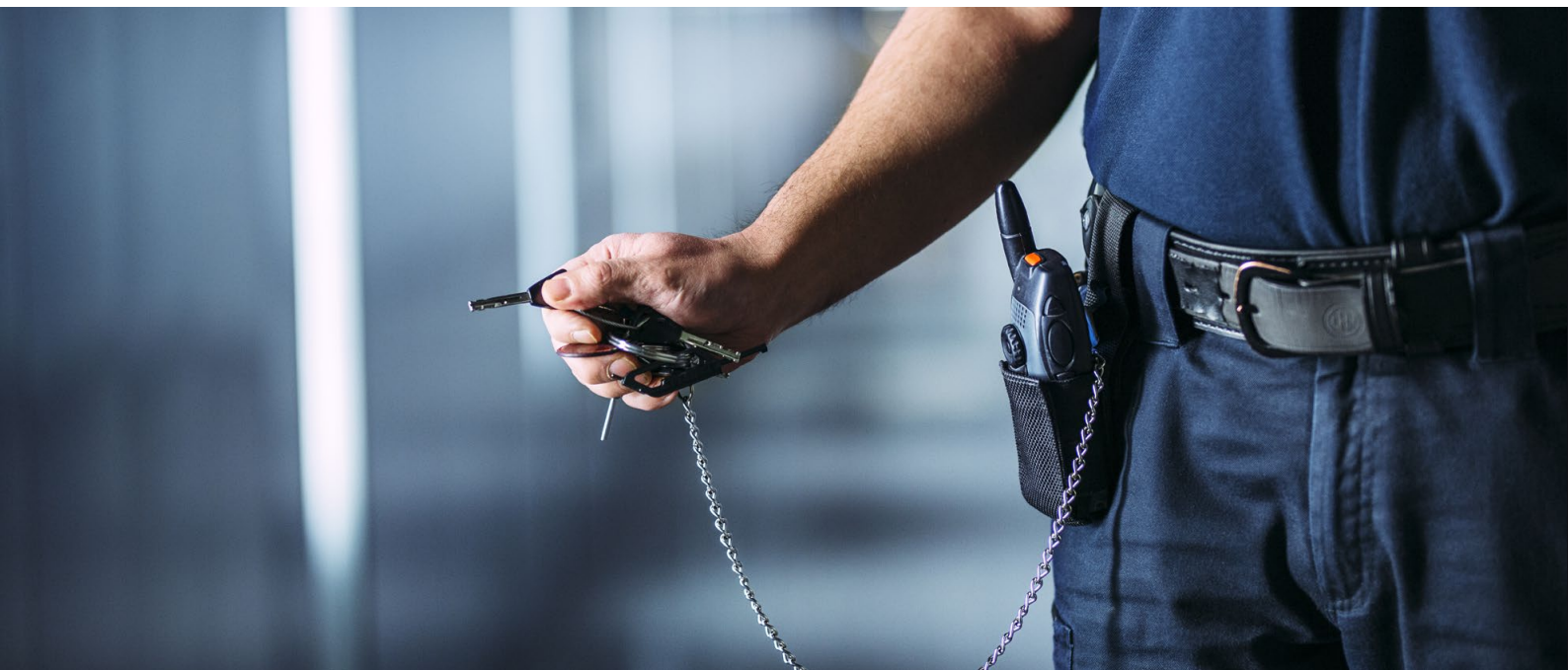
Kirjallisuus ja/tai muu lähdemateriaali

Opinnäytetyöohjeistus.

Opettajan osoittama materiaali.

Vastuuopettaja

Nina Nurminen

VO valinnaiset opinnot 3 OP

Rikosseuraamusalan tutkintoon sisältyy valinnaisia opintoja 3 op.

Laurea-ammattikorkeakoulu tarjoaa Rikosseuraamusalan tutkinto-opiskelijoille mahdollisuuden suorittaa valinnaisina opintoina ns. väyläopintoja. Väyläopinnot ovat rikosseuraamusalan sosionomikoulutuksen opintoja. Nämä opinnot hyväksi luetaan myöhemmissä Laurean sosionomi (AMK) -opinnoissa.

Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksella on myös omaa koulutustarjontaa, josta opiskelija voi valita valinnaiset opintonsa. Valinnaisiksi opinnoiksi hyväksytään esimerkiksi avoimessa korkeakoulussa tai yliopistossa sekä rikosseuraamusalueilla suoritettuja opintoja.

Valinnaiset opinnot arvioidaan hyväksytty–hylätty.

Valinnaisia opintoja on mahdollista suorittaa koko tutkinnon ajan. Painopiste valinnaisten opintojen suorittamiselle on kuitenkin viimeisessä syksyssä, jolloin opiskelijat ovat työssäoppimisjaksolla.

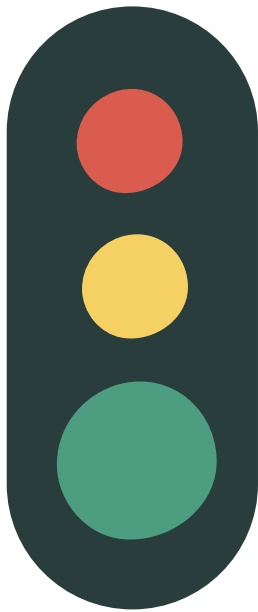
Vastuhenkilö

Tutoropettajat

Poissaolokäytännöt

Opiskelijan läsnäolovelvollisuus kullakin lähiopintojaksolla on vähintään 80 % (vihreä taso). Mikäli yksittäisen kurssin hyväksytty suorittaminen vaatii korkeampaa kuin vähintään 80 %:n läsnäoloa, saavat opiskelijat kirjallisesti tiedon asiasta opintojakson alussa.

Mikäli opiskelijan poissaolojen määrä kasvaa, mutta läsnäoloa on yli 60 % (keltainen taso), tutoropettaja kutsuu opiskelijan mahdollisimman pikaisesti keskustelemaan opintojen etenemisestä. Tähän keskusteluun kutsutaan mukaan myös opettaja/t, joiden jaksolla ollaan ”keltaisella tasolla”. Puuttuvat opinnot tulee suorittaa mahdollisimman pian korvaavilla tehtävillä.

Mikäli opiskelijan läsnäolo jää alle 60 % (punainen taso), opintojakso hylätään ja sen voi suorittaa, kun se järjestetään seuraavan kerran. Korvaavia tehtäviä voidaan ”punaisella tasolla” harkita, mikäli yhtäjaksoinen poissaolo johtuu terveydellisestä syystä (esim. influenssa). Sairaustapauksessa opiskelijan tulee toimittaa lääkärintodistus tutoropettajalle viimeistään neljäntenä poissaolopäivänä. Vastuopettajalla ei kuitenkaan ole velvollisuutta korvaavien tehtävien

antamiseen ja siten jakson hyväksymiseen. Johtaja päättää tapauskohtaisesti hyväksytäänkö korvaavien tehtävien antaminen.

Työssäoppimisjaksoilla opiskelijan poissaolot/virkavapaudet vaikuttavat jaksolle määriteltujen oppimistavoitteiden toteutumiseen. Koulutusvankilassa poissaolot käsitellään voimassa olevan VES:n mukaisesti. Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen tutkintosäännön 9§ mukaan opiskeluun kuuluvat tehtävät, opintosuoritukset ja läsnäolovelvollisuus opetuksessa määritellään opintojaksokohtaisesti kulloinkin voimassa olevan opetussuunnitelman ja opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman mukaan. Opiskelija on oltuaan poissa velvollinen suorittamaan jaksoon kuuluvia lisätehtäviä, jos havaitaan ettei oppimistavoitteet toteudu työssäoppimisjakson aikana. Opintojaksosta vastaava opettaja voi kuitenkin hyväksyä tapauskohtaisesti vaihtoehtoisia suoritustapoja opintojen suorittamiseen. Erityisestä syystä koulutuskeskus voi poiketa opetussuunnitelmasta johtajan päätöksellä. (kts. Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen tutkintosääntö 4§, 9§).

Näytön arviointitilaisuus koostuu kokelaan itsearviosta sekä arvioijan ja valvojan tekemien havaintojen koostamisesta arvioksi. Tämä arviointi käydään näyttötilaisuuden jälkeen läpi ja kokelaalle annetaan suorituksesta palaute.

Lyhyesti

- Opettaja kirjaa kaikki poissaolot huolellisesti päiväkirjaan.
- Opiskelijalla itsellään on vastuu huolehtia siitä, että läsnäolo-velvollisuus kullakin opintojaksolla toteutuu hyväksyttävällä tavalla.
- Opiskelijalla on poissaolojensa selvitysvelvollisuus ”keltaisella” ja ”punaisella” tasolla. Johtaja hyväksyy tai hylkää tapauskohtaisesti mahdollisuuden ”punaisen tason” poissaolojen suorittamiseen korvaavin tehtävin.
- Johtaja voi erillisestä pyynnöstä myöntää opiskelijalle luvan välttämättömään poissaoloon.

Varhaisen tuen malli

Opiskelijan tulee noudattaa ja osoittaa valtion virkamieslain 4 luvun 11-22 § viranomaisen ja virkamiehen yleisistä velvollisuuksista säädettyä käyttäytymisvelvoitetta niin virka-aikana kuin sen ulkopuolellakin.

Lähiopetusjaksoilla sekä työssäoppimisjakson aikana havaittuihin, opiskelijasta johtuviin ja opiskelua tai työtä häiritseviin seikkoihin tulee puuttua Rikosseuraamuslaitoksen varhaisen tuen mallin mukaisesti.

Varhaisen tuen mallin mukaisten toimenpiteiden jälkeen opiskelija voidaan määrätä lähiopetusjaksoilla kurinpitokäsittelyyn sekä työssäoppimisen aikana koulutussopimus voidaan purkaa virkaehtosopimuksen mukaisilla irtisanomis- ja purkuperusteilla päättymään välittömästi, ellei se ole yksittäistapauksessa opiskelijan kannalta kohtuutonta. Työssäoppimisjaksoilla opiskelijan tulee noudattaa työturvallisuuslain 4 luvun 18§:n mukaisia työntekijälle asetettuja velvoitteita. Työpaikalla esiintyvää häirintää tai epäasiallisesta käyttäytymistä ei hyväksytä missään muodossa. Siihen puututaan Rikosseuraamuslaitoksen häirinnän ja epäasiallisen kohtelun selvittämisen prosessimallin mukaisesti.

Koulutussopimuksen solmiminen työssäoppimisjaksolla ei rajoita Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen järjestyssäännön mukaista oikeutta kurinpitokäsittelyyn eikä opiskelijalle varoituksen antamista, eikä hänen erottamistaan. Lisäksi koulutusvankilalla ja asianomaisella laitoksella on oikeus turvautua normaaleihin virkamiesoikeudellisiin menettelyihin valtion virkamieslain mukaisesti, kuten varoituksen antamisen, virantoimituksesta pidättämisen sekä virkasuhteen päättämisen, irtisanomisen ja purkamisen muodoissa.

